

Anni Torikka

Aikuisen naisen juhlavaatemieltymykset

Case: Juhlavaatemallisto Soilituote Oy:lle

Opinnäytetyö

Kevät 2015

SeAMK Liiketalous ja kulttuuri

Muotoilun Tutkinto-ohjelma

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Koulutusyksikkö: Liiketalous ja kulttuuri

Tutkinto-ohjelma: Muotoilun tutkinto-ohjelma

Suuntautumisvaihtoehto: Lifestyle muotoilu

Tekijä: Anni Torikka

Työn nimi: Aikuisen naisen juhlavaatemielitykset, Case: Juhlavaatemallisto Soilituote Oy:lle

Ohjaajat: Vuokko Takala-Schreib, Jaana Liukkonen

Vuosi: 2015 Sivumäärä: 61 Liitteiden lukumäärä: 6

Opinnäytetyö on tehty yhteistyössä Soilituote Oy:n kanssa. Työllä oli kaksi pääta-voitetta. Ensimmäinen tavoite oli kartuttaa haastatteluiden avulla tietoa siitä, miten yli 50-vuotiaat naiset pukeutuvat juhlaan ja mitä he haluavat juhla-asultaan. Toise-na tavoitteena oli suunnitella kevät/kesä 2016 sesongin juhlavaatemallisto aikuiselle naiselle, pohjautuen kerättyyn tietoon. Lopullinen mallisto on esitetty esitys-kuvien ja tasokuvien avulla sekä tehdyistä prototyypeistä otetuilla valokuvilla.

Opinnäytetyö sisältää teoretietoa siitä, miten ikä muuttaa naisen vartaloa ja miten se tulee ottaa huomioon suunniteltaessa vaatteita aikuiselle naiselle. Raportissa kerrotaan myös hieman Naisten vaatetuksen mittataulukko N-2001:stä. Tietoa on haettu aihetta käsittelevistä kirjoista sekä julkaistuista väitöskirjoista. Työssä esitel-lään myös muutamia vuoden 2016 trendiennusteita, joiden tieto on peräisin inter-netin aineistolähteistä. Lisäksi opinnäytetyössä kerrotaan kohderyhmälle tehtyjen haastatteluiden tulokset sekä esitellään malliston ideointi ja muotoiluprosessia.

Työn tuloksista kävi selville kuuden yli 50-vuotiaan suomalaisen naisen juhlavaate-tottumuksia sekä mieltymyksiä. Tulokset käsittelivät muun muassa mieltymyksiä vaatteiden malliin, väriin sekä kuosiin. Lisäksi haastatteluista saatiin tietoa, että mistä aikuiset naiset hankkivat juhlavaatteensa sekä miten helppoa tai vaikeaa niitä on löytää. Tulokset myös kertoivat haastateltavien mielipiteitä nykyajan vaat-teista ja niiden mahdollisista ongelmakohdista.

Avainsanat: vaatetusala, vaatesuunnittelu, juhlavaatteet, pukeutuminen, ikäänty-neet, naiset

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Faculty: Business and culture

Degree programme: Degree programme in design

Specialisation: Lifestyle design

Author/s: Anni Torikka

Title of thesis: A mature woman's preferences for festive clothing, Case: Festive clothing line for Soilituote Oy

Supervisor(s): Vuokko Takala-Schreib, Jaana Liukkonen

Year: 2015 Number of pages: 61 Number of appendices: 6

The thesis has been made in collaboration with Soilituote Oy. The thesis had two main goals. First one was to collect information via interviews about festive clothing habits and preferences of women over 50 years old. Second goal was to design a festive clothing line for spring/summer 2016 season, targeting mature woman and based on the gathered information. The final collection is displayed through presentation pictures, technical drawings and photos of the prepared prototypes.

The thesis includes theoretical data about how age alters a woman's body and how it should be taken into account when designing clothes for mature woman. The report also tells a little bit about N-2001 measurement charts for women's clothing. Information has been searched from books and published dissertations containing the topic. The thesis presents some of the 2016 trend forecasts as well, of which literature is from internet sources. In addition, the thesis unveils the result of the interviews made for target group and presents the designing process.

The results of the thesis contain clothing habits and preferences of six Finnish women over 50 years old. The results include data inner alia from style, colour and pattern preferences for festive clothing. Information from interviews also tells where mature women buy their festive clothes and how easy or difficult it is to find them. The results contain interviewees' opinions about today's fashion and its possible problem points as well.

Keywords: clothing business, clothes design, festive clothing, dressing, senior citizens, women

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä.....	2
Thesis abstract.....	3
SISÄLTÖ.....	4
Kuva-, kuvio- ja taulukkoluettelo.....	6
Käytetyt termit ja lyhenteet.....	8
1 JOHDANTO.....	9
1.1 Mallisto ja sen tavoitteet.....	9
1.2 Omat tavoitteet.....	10
2 BRIEF.....	11
2.1 Toimeksiantaja/yhteistyöyritys.....	11
2.2 Kohderyhmän muodostaminen ja rajaaminen.....	12
2.3 Toimeksianto.....	13
3 AIKUINEN NAINEN.....	15
3.1 Muuttuva vartalo.....	16
3.1.1 Pituus.....	16
3.1.2 Koko.....	17
3.1.3 Muut mittamuutokset.....	18
3.1.4 Toiminnalliset muutokset.....	20
3.2 Miten muutokset tulee huomioida vaatetuksessa.....	20
3.2.1 Toiminnalliset muutokset.....	20
3.2.2 Mallit.....	21
3.2.3 Mitoitus ja kaavoitus.....	21
3.2.4 Materiaali.....	22
3.2.5 Kiinnittimet.....	23
4 HAASTATTELU JA TULOKSET.....	24
4.1 Tulokset.....	25
4.1.1 Henkilö A.....	26
4.1.2 Henkilö B.....	27
4.1.3 Henkilö C.....	28
4.1.4 Henkilö D.....	29

4.1.5 Henkilö E.	30
4.1.6 Henkilö F.....	31
4.2 Tulkinta ja yhteenveto	33
5 TRENDIENNUSTEITA	37
5.1 Montage Mirage	37
5.2 Road to Morocco.....	38
5.3 Tiled Out	38
5.4 Caravansary.....	39
6 MUOTOILUPROSESSI	41
6.1 Inspiraatio ja ideointi	42
6.2 Kaavoitus ja prototyypit	47
6.3 Lopullinen mallisto	49
7 YHTEENVETO JA POHDINTA	57
LÄHTEET	59
LIITTEET	61

Kuva-, kuvio- ja taulukkoluetelo

Kuva 1. Soilituote Oy:n kevään 2015 mallistoa	12
Kuva 2. Valmis prototyyppi mallista 1.	52
Kuva 3. Valmis prototyyppi mallista 2	54
Kuva 4. Valmis prototyyppi mallista 3	56
Kuvio 1. Montage Mirage -teeman väriennusteita.....	37
Kuvio 2. Road to Morocco -teeman väriennusteita.	38
Kuvio 3. Tiled Out -teeman väriennusteita.	39
Kuvio 4. Caravansary -teeman väriennusteita.	40
Kuvio 5. Ensimmäisiä luonnoksia.....	43
Kuvio 6. Luonnostelua punotusta kaula-aukosta.....	44
Kuvio 7. Pikaluonnoksia	45
Kuvio 8. Mallin 1 kehitysprosessi	46
Kuvio 9. Mallin 2 kehitysprosessi	46
Kuvio 10. Mallin 3 luonnos	46
Kuvio 11. Ensimmäiset esityskuvat	47
Kuvio 12. Tasokuvat mallista 1	48
Kuvio 13. Tasokuvat mallista 2	48
Kuvio 14. Tasokuvat mallista 3	49
Kuvio 15. Esityskuva mallista 1	51

Kuvio 16. Värivaihtoehdot mallista 1	52
Kuvio 17. Esityskuvat mallista 2.....	53
Kuvio 18. Värivaihtoehdot mallista 2	53
Kuvio 19. Esityskuvat mallista 3.....	55
Kuvio 20. Värivaihtoehdot mallista 3	55
Taulukko 1. Vartaloiden pituusjakauma ikäluokittain.....	17
Taulukko 2. Vaatekokojen jakauma ikäluokittain (kaikki vartalotyypit).	18
Taulukko 3. Vartalotyyppien jakauma ikäluokittain.....	19

Käytetyt termit ja lyhenteet

Aikuinen nainen	Termillä tarkoitetaan tässä tekstissä yli 50-vuotiasta kohderyhmään kuuluvaa naishenkilöä.
Tyköistuva vaate	Vaate, joka myötäilee vartalon muotoja.
Uuma	Vyötärön oletettu kapein kohta.
Empirelinja	Vaatteen vyötärölinja eli kapein kohta sijoitettuna heti rintojen alapuolelle.

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön päätavoitteeni on ymmärtää kohderyhmäni toiveita ja tarpeita juh-lavaatetuksen suhteen, sekä suunnitella Soilituote Oy:lle juhlavaatemallisto. Opin-näytetyössä otan selvää mitä aikuinen nainen juhlavaatteeltaan oikeasti haluaa. Työssäni suunnittelen juhlavaatemalliston aikuisille naisille, joille istuvien vaattei-den löytäminen on hankaloitunut iän tuomien vartalonmuutoksien myötä. Otan sel-vää, niin teoriassa kuin käytännössäkin, millä tavoin vartalonmuutokset näkyvät ja kuinka ne pitää ottaa huomioon vaatteiden suunnittelussa. Suunnittelun tavoittee-na on yhdistää vaatteisiin joitain suunnitteluteknillisiä kriteereitä, joita kohderyh-män muuttunut vartalo tuo mukanaan, sekä nykypäivän muotia, kohderyhmän esteettisiä mieltymyksiä ja minun omia esteettisiä mieltymyksiäni. Lisäksi suunnittelu-työhön tulee yhdistää toimeksiantajani toiveet mallistoa kohtaan.

Teoriatietoa etsin julkaistuista artikkeleista ja kirjallisuudesta. Esittelen myös hie-man Naistenvaatetuksen mittataulukkoa N-2001 ja sen tilastoja suomalaisten nais-ten vartalonmuodoista ja koosta. Mittataulukko perustuu vuosina 1999–2001 suo-malaisen väestön keskuudessa suoritettuihin perusmittauksiin. (Naisten vaatetuksen mittataulukko N-2001 2015, 3). Käytännön tietoa kerään haastattelemalla mal-listoni kohderyhmäläisiä heidän esteettisistä mieltymyksistään. Haastattelujen avulla otan selvää, mitä aikuinen nainen oikeasti haluaa juhlavaatteeltaan ja käy-tän tietoja apunani suunnitellessani mallistoa.

1.1 Mallisto ja sen tavoitteet

Työni tarkoituksena on saada kohderyhmälleni vaatteita, jotka heijastavat nykypäi-vän muotia ja sopivat aikuisen naisen vaatetuksen kriteereihin. Haluan kohderyh-mäni saavan malliston tuotteista parhaan mahdollisen hyödyn, josta olisi iloa pit-käksi aikaa. Tavoitteenani onkin tehdä tuotteet mahdollisimman laadukkaista ja kestävästä materiaaleista. Yhdistän tuotteisiin nykypäivän muotia, mutta pääarvona on suunnitella kohderyhmälleni heidän esteettisiin mieltymyksiin sopivia aikaa kes-täviä vaatteita.

Projektin toimeksiantajanani on Lahtelainen Soilituote-niminen yritys. Mallistoa suunniteltaessa, minun täytyy ottaa huomioon myös heidän muotoilulliset arvot sekä toiveet, kohderyhmäni toiveiden ja kriteerien lisäksi. Muotoilijana minun tulee yhdistää kaikki vaatimukset, joita toimeksiantaja sekä kohderyhmä mallistolleni asettavat ja tehdä niiden pohjalta toimiva kokonaisuus, unohtamatta tuoda tuotteisiin designarvoa.

Mallisto sisältää kolme asua, joita voidaan pitää joko siistimpinä arkivaatteina tai koruja ja muita asusteita yhdistelemällä niistä saadaan juhlevia. Vaatteiden mallit ovat melko yksinkertaisia, sillä pääpaino on istuvuudessa ja mukavuudessa.

1.2 Omat tavoitteet

Opinnäytetyöprojektin tavoitteenani on pääasiassa ymmärtää kohderyhmäni toiveita ja tarpeita. Haluan oppia tekemään enemmän asiakaslähtöistä suunnittelua ja yrittää sovittaa omia esteettisiä mieltymyksiä ja taitojani kohderyhmän tarpeisiin sekä yhteistyöyrityksen toimeksiantoon. Osaksi juuri siksi valitsin kohderyhmäkseen aikuiset naiset, sillä omat esteettiset arvoni eroavat suurelta osin heidän esteettisistä mieltymyksistä, ja haluan näin oppia mukauttamaan omia mieltymyksiä enemmän asiakaslähtöisemmiksi. Haluan myös oppia suunnittelemaan erilaiselle kohderyhmälle vaatteita heidän vaatimien teknillisten kriteerien perusteella ja kartuttaa kaavoitusteknillisiä taitojani sekä ompelutaitojani.

2 BRIEF

2.1 Toimeksiantaja/yhteistyöyrittäjä

Toimeksiantajanani on Soilituote Oy -niminen perheyrittäjä. Sen kotipaikka on Lahdessa, jossa sillä on myös tehtaanyhtiö. Yrityksen käyttämä tuotemerkki on nimeltään Lena-label. Soilituotteen pääasiallisina asiakkaina ovat erikoisliikkeiden jälleenmyyjät eripuolilla Suomessa. (Soilituote Oy 2015.)

Soilituote tekee vaatteita niin arkeen kuin juhlaankin. Heidän tuotteiden kuluttajia ovat hyvin toimeentulevat aikuiset naiset, pääasiassa neljästäkymmenestä ikävuodesta ylöspäin. Tuotteissa käytetään Soilituotteen omaa, hieman väljempää mitoitusjärjestelmää, jossa otetaan huomioon aikuisen naisen vartalo. Soilituotteen omien sanojen mukaan, heidän tyyli on klassista, ajatonta ja kestäväää sekä he panostavat laatuun. He seuraavat muodin kulkua ja valitsevat tulevista muodin virtauksista heille sopivia ratkaisuja. He käyttävät materiaaleja laidasta laitaan, ja ne tulevat pääosin Keski-Euroopasta. (Soilituote Oy 2015.)

Klassisen tyylin lisäksi Soilituotteen tuotteista löytyy myös leikkisyyttä ja nuorekkuutta. He usein pelaavat printeillä, väriyhdistelmillä ja vaatteiden leikkauksilla, sekä jokaiseen malliin pyritään saamaan joku pieni ”jippo”. (Soilituote Oy 2015.)

Kuva 1. Soilituote Oy:n kevään 2015 mallistoa (Soilituote Oy 2015).

2.2 Kohderyhmän muodostaminen ja rajaaminen

Mallistoni kohderyhmä ei ole Soilituote Oy:n asiakkaat eli jälleenmyyjät, vaan haluan viedä kohderyhmän tarkastelun vielä pidemmälle, vaatteiden käyttäjiin asti.

Loppujen lopuksi, he ovat tuotteiden käyttäjiä, he tekevät viimeisen ostopäätöksen ja he määrittävät onko tuote hyvä vai huono.

Ensisijaisia kohderyhmäläisiä ovat taloudellisesti hyvin toimeentulevat, muodista kiinnostuneet naiset, joille istuvien vaatteiden löytyminen on hankaloitunut iän myötä. Tämä kohderyhmä sopii mallistolleni parhaiten, sillä heillä on tarvittavia resursseja ja kiinnostusta hankkia malliston tuotteita.

Malliston kohderyhmää ei varsinaisesti voida rajata iän perusteella, sillä jokaisen vartalo muuttuu eri tahtia ja eri tavoin. Lähden kumminkin keräämään tietoa pääasiassa myöhäiskeski-ikäisistä naisista, eli noin 50–70-vuotiaista. Kerron teorian tietoa myös ihan vanhuuteen asti, ja otan mallistossani huomioon tiettyjä pointteja ikäihmisten vaatetuksen kriteereistä.

2.3 Toimeksianto

Soilituote antoi minulle melko vapaat kädet lähteä työstämään mallistoani. Se on hyvä, sillä suunnittelutyöhön tulee jo kohderyhmän ja muotiennusteiden myötä paljon ulkopuolisia aspekteja, jotka täytyy ottaa huomioon mallistoa rakentaessa. Malliston kumminkin täytyy istua Soilituotteen imagoon ja linjaan.

Soilituotteen toiveiden mukaan lähden suunnittelemaan mallistoa kevät/kesä 2016 sesongille. Soilituote antoi minulle paljon hyviä neuvoja siihen, mitä kannattaa ja ei kannata tehdä.

Kyllä:

- kellomekot
- trikoo-kangas
- tunikat
- raidat/pallot ja muut printit
- helppo heittää päälle
- monikäyttöinen
- klassinen väritys ja tyyli
- jännät leikkaukset
- ”simpsakka” vaate (leikkisä/nuorekas vaate)

- joku ”jippo” (jännä yksityiskohta)
- vetoketjut
- hihat
- vartaloystävällinen malli
- mukava ja helppo päällä

Ei:

- pellava-kangas
- paksu materiaali
- taskut juhlavaatteissa
- yksivärinen
- liian juhlava

Soilituote toivoi, että suunnittelemani mallisto soveltuisi niin päivkäyttöön kuin illan rientoihinkin, joten se ei voi olla liian juhlava. Syyksi he kertoivat nykyisen taloustilanteen, joka vaikuttaa kuluttajien ostopäätöksiin siten, että kuluttajat mieluummin valitsevat monikäyttöisempiä vaatteita kuin todella juhlavia.

3 AIKUINEN NAINEN

50-vuotiasta naista ei voi vielä kutsua vanhukseksi tai ikäihmiseksi, etenkin markkinoinnissa. Siksi käytän termiä aikuinen nainen kun puhun omilla sanoilla kohderyhmästäni. Käyttäessäni lähdetietoja, käytän joko lähteissä mainittuja termejä tai lähteen tyyliin sopivia termejä. Puhun myös ikääntyneestä käsitteenä, joka kattaa koko ikäryhmän 50-vuotiaasta ylöspäin.

Vanhuuteen on jo pitkään liitetty paljon normeja ja mielikuvia. Nykypäivän vanhuskuva on kumminkin muuttunut hyvin paljon eliniän pidennyttyä, mikä on muokannut yhteiskunnan sosiaalisia rakenteita ja ikääntymisen prosessia. Elämään mahtuu enemmän omaksuttuja rooleja ja niissä vietetty aika pitenee. (Nikander 1999, 213–215.)

Myöhäiskeski-ikä siis pitenee ja samalla sen ikäkategorian raja on häilyvämpi. Sonja Iltanen (2005, 188) kertookin väitöskirjassaan Pässinpökkimistä bleiseriin – Naisten vaatemuistoja, että elämme yhdenikäisyyden kulttuurissa. Tämä näkyy etenkin vaatetuksessa, sillä vaatetus on yksi helpoimmin havaittavista sanattoman viestinnän väylistä.

Kulttuuri on yksi tärkeimmistä vaatetuskäyttäytymiseen liittyvistä tekijöistä. Vaate- tus sekä siihen liittyvät normit muodostuvat ympäröivän kulttuurin ja sen symbolien sekä sosiaalisten ryhmien mukaan. Yksilölle muodostuu käsitys ”sopivasta” pukeutumisesta kulttuurin ja sosiaalisten ryhmien kautta. (Karkulahti ym. 1999, 9.)

Yli 50-vuotiaiden naisten vaatetus on muuttunut huimasti niistä ajoista kun he itse olivat lapsia ja nuoria. Iltasen (2005, 189) tekemässä haastattelussa 47–61-vuotias naisryhmä muisteli, kuinka ennen ikääntyneet naiset pukeutuivat niin sanottuun ”mummomekkoon” eli kotitakkiin. Kotitakki oli tumma tai kukallinen, väljä ja muodoton sekä jäykästä puuvillasta tai crimplenestä tehty. Iltasen haastattelema naisryhmä toi selvästi esiin, etteivät itse halua pukeutua kotitakkiin, sillä siitä oli muodostunut vanhan naisen symboli. Iltanen kertoo, että mummomekkoon pukeutuminen olisi jopa niin sanotusti vanhuusteko, joka aiheuttaisi sosiaalista ikää ja sukupuolittuneita ikäkategorioita. Iltanen lisää, että myös liian nuorekas pukeutuminen tuomittiin haastateltavien keskuudessa.

Iltnen (2005, 189) haastatteluissa naiset toivat myös esiin näkemyksen mieleniättömyydestä. Iltnen kertoo, että hänen aineistossaan keikutaan ikäerojen tekemisen ja niiden merkitysten kieltämisen välillä. Hän myös toteaa, että vaikka mieli ei ikääntyisi, keho muuttuu väistämättä.

3.1 Muuttuva vartalo

”Fyysinen ikääntyminen on sekä vanhuuteen kuuluvaa luonnollista kehon olemuksen ja toimintojen muutosta että sairautta.”, kirjoittavat Karkulahti ym. (1999, 12).

Myöhäiskeski-ikäiset ovat fyysisesti kaikkein heterogeenisin ikäryhmä. Vartalon muoto, mitat ja asento muuttuvat iän myötä, mutta kehonmuutokset tapahtuvat eri järjestyksessä, eri tahtiin sekä myös eri tavalla eri ihmisille. Toisen muodot voivat olla sirot ja kumartuneemmat, kun toinen taas on tukevampi ja suoraryhtisempi. (Karkulahti ym. 1999, 12,16.)

3.1.1 Pituus

Yleisiä vartalonmuutoksia on kumminkin voitu listata. Keski-ian jälkeen ihmiset lyhenevät noin 1-2 cm vuosikymmenessä ja lyheneminen vain kiihtyy mitä vanhemmaksi tullaan. Syy löytyy siitä, että selkänikamat ja välilevyt puristuvat kasaan. Lyheneminen näkyy erityisesti keskivartalon kohdalla, sillä keskivartalolle kerääntyvä rasva painaa sisäelimiä alaspäin. Myös asennon kumartuminen ja sairaudet sekä tapaturmat vaikuttavat lyhenemiseen. Keskivartalo lyhenee enemmän edestä kuin takaa ja se aiheuttaa kumartuvan asennon. Pituuseroja voidaan osittain selittää myös taloudellisten, yhteiskunnallisten, psykososiaalisten ja koulutuksellisten olojen paranemisella, jotka tuottavat pitempiä ihmisiä. (Iltnen 2007, 40, 46–47.)

Pituuserot voidaan huomata myös Naistenvaateituksen mittataulukossa N-2001 (ks. Taulukko 1). Mittauksessa on mitattu 1550 15–84-vuotiasta henkilöä. Mittataulukko on jaettu 15–64-vuotiaisiin sekä yli 64-vuotiaisiin. Molemmilla ikäryhmillä on mittataulukossa kuusi pituusluokkaa, jotka ovat neljän senttimetrin välien. Nuoremalla ryhmällä pituudet ovat 156–176 senttimetrin välillä ja 65–84-vuotiaat

152–172 senttimetrin välillä. 15–64-vuotiaista suurin osa (24 %) sijoittui 164 senttimetrin pituusluokkaan, johon kuului 162–165,9 cm pituiset naiset. Yli 64-vuotiaista taas 28 % olivat 158–161,9 senttimetrin pituisia ja kuuluivat siis 160 senttimetrin pituusluokkaan. Nuoremman ikäryhmän keskipituus mitattiin olevan 164,5 cm ja yli 64-vuotiaiden oli 159,3 cm. (Naisten vaatetuksen mittataulukko N-2001 2015, 4, 7.)

Taulukko 1. Vartaloiden pituusjakauma ikäluokittain (Naisten vaatetuksen mittataulukko N-2001, 7.)

Pituusstandardi	15–64-vuotiaat	65–84-vuotiaat	Yhteensä
152 cm	4 %	13 %	5 %
156 cm	11 %	22 %	12 %
160 cm	21 %	28 %	21 %
164 cm	24 %	17 %	23 %
168 cm	19 %	9 %	18 %
172 cm	11 %	5 %	10 %
176 cm	5 %	1 %	4 %
Mittatauluktoon valitut pituus- luokat yhteensä	91 %	94 %	93 %

3.1.2 Koko

Ikääntyessä naisen koko suurenee (Taulukko 2). Keski-ian jälkeen rasvaprosentti kasvaa ja lihakset löystyvät. Etenkin keskivartalolle, vatsan ja rintojen alueelle, alkaa kerääntyä enemmän rasvaa. 60 ikävuoden jälkeen rasvaprosentti ei enää juurikaan muutu ja henkilö alkaa menettää lihaskudosta, joka taas laskee kokonaispainoa. Mitatessa rinnan-, vyötärön- ja alalantionympäryksiltään samankokoisia nuoria ja vanhempia naisia, vanhemmat olivat noin kolme kiloa nuoria kevyempiä. On huomattu myös, että samaa vaatekokoä käyttävillä iäkkäämmillä naisilla olisi keskimäärin suurempi vyötärönypäryys kuin nuoremmilla. (Iltanen 2007, 41–42.) Naisten vaatetuksen mittataulukko N-2001 tuloksista nähdään, että suurin osa (20 %) nuoremmasta ikäryhmästä on sijoittunut kokoon 40 ja seuraavaksi suu-

rin ryhmä (17,8 %) kokoon 38. Vanhemman ikäryhmän kaksi suurinta osaa jakauksessa olivat koko 46 (23,8 %) ja koko 48 (20,5 %). (Naisten vaatetuksen mittataulukko N-2001 2015, 7.)

Taulukko 2. Vaatekokojen jakauma ikäluokittain (kaikki vartalotyypit) (Naisten vaatetuksen mittataulukko N-2001 2015, 7).

Kokonaisnumero (kaikki vartalotyypit)	Rinnanympäryksen standardi cm	15–64-vuotiaat	65–84-vuotiaat	Yhteensä
32	76	0,2 %	0,0 %	0,2 %
34	80	3,2 %	0,0 %	3,0 %
36	84	8,4 %	0,0 %	7,7 %
38	88	17,8 %	5,7 %	16,8 %
40	92	20,0 %	5,7 %	18,8 %
42	96	13,7 %	6,6 %	13,1 %
44	100	11,1 %	15,6 %	11,5 %
46	104	10,6 %	23,8 %	11,6 %
48	110	7,6 %	20,5 %	8,6 %
50	116	4,1 %	10,7 %	4,6 %
52	122	1,5 %	7,4 %	1,9 %
54	128	1,1 %	1,6 %	1,1 %
56	134	0,7 %	1,6 %	0,8 %
	Yhteensä	100,0 %	100,0 %	100,0 %

3.1.3 Muut mittamuutokset

Naisten vaatetuksen mittataulukko N-2001 jakaa myös vartalotyypit kuuteen kategoriaan (ks. Taulukko 3). Vartalotyypeissä molemmista ikäryhmistä suurin osa kuului tyyppiin B, eli normaali lantiollisiin. Kun katsotaan seuraavaksi suurimpia ryhmiä, voidaan kumminkin huomata nuoremman ja vanhemman ryhmän eroavaisuus. 15–64-vuotiaista 25 % kuului C-tyyppiin, eli lanteikkaisiin ja 21 % A-tyyppiin, eli kapealantioisiin. 65–84-vuotiaista myös 21 % kuului A-tyyppiin, mutta 20 % taas

edusti AB-tyyppiä, eli rintavaa vartalontyyppiä. (Naisten vaatetuksen mittataulukko N-2001 2015, 4.)

Iltanen (2007, 44–45, 47) kertoo N-2001 mittataulukkoon perustuen, että rintavuus lisääntyy vanhetessa ja rinnat laskeutuvat rintakudoksen löystyessä. Hän sanoo myös lantion leveyden kasvavan henkilöstä riippuen 3,8–10 cm sekä istumaleveyden lisääntyvän noin 4,4–15 cm. Iltanen myös mainitsee, että N-2001 taulukko antaa tiedon lanteikkaiden iäkkäämpien naisten olevan melko harvinaisia, joka on hieman ristiriidassa aikaisempien tutkimustulosten kanssa. Selitykseksi hän pohtii pakaroiden litistymistä ikääntyessä, hormonitoiminnan muuttumisen myötä. Iltasen mukaan hormonit vaikuttavat myös jalkojen muotoon, jotka suorenevat kun reidet sekä pohkeet kapenevat ja samalla polvet sekä nilkat paksuuntuvat.

Taulukko 3. Vartalotyyppien jakauma ikäluokittain
(Naisten vaatetuksen mittataulukko N-2001 2015, 7.)

Vartalotyyppi	15–64-vuotiaat	65–84-vuotiaat
AC-tyyppi (hyvin rintava)	4 %	13 %
AB-tyyppi (rintava)	10 %	20 %
A-tyyppi (kapea lantio)	21 %	21 %
B-tyyppi (normaali lantio)	28 %	24 %
C-tyyppi (lanteikas)	25 %	14 %
D-tyyppi (leveä lantio)	9 %	2 %
Yhteensä	96 %	93 %

län karttuessa olan korkeuden ja leveyden sekä hartioiden leveyden sanotaan pienenevän hieman. Niskaan kumminkin alkaa kertyä rasvaa ja se pyöristyy, joka muuttaa ikääntyvän asentoa yhdessä selkärangan muutosten kanssa. Myös kaulan ympärismitta kasvaa huomattavasti. Lisäksi käsivarren lihasten surkastuminen litistää ja leventää käsivartta, ja siksi olkavarren leveys sekä kädentien ympärismitta kasvavat. (Iltanen 2007, 47.)

3.1.4 Toiminnalliset muutokset

Ikääntyessä tapahtuu myös paljon fyysisiä muutoksia, jotka eivät muuta vartalon mittoja, vaan ovat toiminnallisia muutoksia. Toimintakyky heikkenee kun selkärangan ja lihasten liikkuvuus vähenee ja aistit heikentyvät. Lisäksi toimintakyky voi heikentyä esimerkiksi pitkäaikaissairauksien tai tapaturmaperäisten vammojen vaikutuksesta. (Iltanen 2007, 49–50).

Yleisiä ikääntymisen myötä toimintaan vaikuttavia muutoksia ovat nivelten liikkuvuuden rajoittuminen, lihasvoiman heikentyminen sekä vartalokoordinaatiokyvyn ja tasapainon heikkeneminen. Samoin sormien hienomotoriikka ja käden puristusvoima laskee. Ikääntyminen vaikuttaa myös näköaistiin värinäön ja silmien mukautumisen kautta. Esimerkiksi värin ja kontrastien sekä materiaalien kiillon hahmottaminen vaikeutuu. Lisäksi vanhetessa verenkierto ja lämpötasapainon ylläpitäminen heikentyy, sekä iho menettää kimmoisuuttaan, kuivuu ja ohenee. (Karkulahti ym. 1999, 18.) Myös vaihdevuosien oireista aiheutuva hikoilu vaikuttaa vaatevalintoihin. (Iltanen 2007, 48).

3.2 Miten muutokset tulee huomioida vaatetuksessa

Vartalon muotojen, mittojen, asennon ja toimintojen muutokset vaikeuttavat istuvien valmisvaatteiden löytymistä. (Karkulahti ym. 1999, 19). Siksi aikuiselle naiselle vaatteita suunniteltaessa on tärkeää ottaa huomioon nämä muutokset, niin malloissa, materiaaleissa kuin kiinnitysmekanismeissakin. Ikääntyneet toivovat vaatetukseltaan mukavuutta, käytännöllisyyttä, lämpimyyttä, keveyttä, helppoa puettavuutta sekä helppohoitoisuutta. (Karkulahti ym. 1999, 17).

3.2.1 Toiminnalliset muutokset

Toiminnalliset muutokset raajojen liikkuvuudessa sekä tasapainokyvyssä vaikeuttavat vaatteiden pukemista ja riisumista. Tämä tulee huomioida vaateen helpolla avattavuudella ja materiaalin keveydellä. Joustavaan materiaaliin ei välttämättä tarvitse kiinnitysmekanismia ollenkaan. Lisäksi vaateen sisäpinnan sileys ja väljät

kädentiet auttavat pukeutumista. Raajojen liikeratojen muuttuminen kannattaa huomioida myös taskuissa. Taskunsuun vinous ja eteen sijoittaminen helpottaa käyttöä. (Karkulahti ym. 1999, 19–20.)

3.2.2 Mallit

Vapaa-ajalla aikuiset naiset suosivat väljiä vaatteita, mutta juhlavaatteessa he ovat valmiita pukeutumaan tiukempiin asuihin. Tosin voimakkaasti muotoiltuja vaatteita he eivät silti suosi, sillä ne katsotaan istuvan huonosti asennon kumarruttua. Väljyyttä toivotaan etenkin niille alueille, jotka iän myötä kasvavat. Näitä ovat rintamus, vyötärö ja kädentiet. Istuvuuden ja toimivuuden takia, vaatteisiin ei myöskään saa lisätä liikaa väljyyttä. Suurempikokoisillekin naisille vaatteet kannattaa hieman muotoilla, jotta ne istuisivat paremmin. Lisäksi pitkittäissaumat toimivat vaakasaumoja paremmin, sillä niiden avulla vaateen muotoa voidaan jakaa tasaisemmin. Pitkittäissaumoissa ei myöskään rinnankorkeus, vyötärönkorkeus ja selänpituus tule merkittyä niin selvästi, joten ne sopivat useammalle vartalolle. Myös halkioilla saadaan vaatteeseen parempaa istuvuutta sekä useammalle vartalotyypille sopivampaa muotoilua. Halkioilla saadaan vaatteet mukautumaan vartalon muotoon, sekä ne antavat istuma- ja liikkumaväljyyttä. (Iltnen 2007, 54–55, 58.)

3.2.3 Mitoitus ja kaavoitus

Pelkästään vaatteiden mitoituksen väljentäminen ei riitä kun tehdään vaatteita aikuiselle naiselle, sillä kaikki vartalon osat eivät suurene iän myötä.

Keskivartalon lyhentyminen näkyy mitattaessa kaulakuopan ja vyötärön välinen mitta sekä selän pituus. Rintojen laskeutuminen voidaan huomioida lyhentämällä hieman rintojen yläpuolen ympärysmittaa sekä pidentää rintojen ja kaulan väliin jäävää aluetta. Myös rintavuuden lisääntyminen tulee ottaa huomioon lisäämällä rintojen kohdalle väljyyttä. Rasvan kertymistä vatsaan huomioidaan Ikääntyneillä naisilla vyötärön kohtaa muokkaamalla suuremmaksi ja ylälantion ympärysmittaa suurentamalla. Lisäksi vyötärö-haara-vyötärö -pituus on suurempi kuin nuorilla, joten kaavoituksessa sitä tulee pidentää. Olkavarren muutokset otetaan huomioon

kaavoittaessa hihoja. Väljyyttä tulee lisätä kädentielle, sekä olkavarren ympärysmittaan. (Iltnan 2007, 44, 46.) Hartioiden kumartumisen myötä pääntietä tulisi nostaa takaa korkeammalle, sekä samalla lisätä olan kohdalle viistoutta. Pääntie ei saa olla kumminkaan liian kireä. Etukumara asento huomioidaan lisäksi sivusaumoissa, sekä miehustan etu- ja takapituuksia muokkaamalla. (Karkulahti ym. 1999,16.)

3.2.4 Materiaali

Oikeiden materiaalien valinta on tärkeää kaikessa vaatetuksessa, mutta ihmisen ikääntyessä, sen tärkeys korostuu entisestään. Ihmisen vanhetessa vaatteiden materiaalit voivat täydentää heikentyneitä kykyjä ja toimintoja. Joustava materiaali helpottaa pukeutumista, ja samalla vähentää vaatteiden puristavuutta, eikä näin ollen estä verenkiertoa. Pehmeästä ja paksuhkosta materiaalista taas on apua kun vanhetessa ihonalainen rasvakerros ohenee. Materiaalin tulee myös eristää, säädellä ja sitoa lämpöä, eli kylmällä eristää ja kuumalla vilvoittaa. Eri vaatet materiaalien kitka kannattaa huomioida, sillä se saattaa hankaloittaa pukeutumista ja riisuuntumista. Esimerkiksi takin sisäpinnan liukuvuus ja sähköistymättömyys edesauttavat pukeutumista. Toisaalta, liukas pinta voi aiheuttaa myös ongelmia. Keskenään liukkaiksi muodostuvat pinnat saattavat toimia liukupintana, jolloin esimerkiksi istuttaessa vaatteiden ulkopinta ja istuimen pinta liukuvat suhteessa toisiinsa. Liukas pinta voi myös tuottaa ongelmia vaatteiden käsittelyssä, jos tarttuminen on vaikeutunut sormien hienomotoriikan muutoksien myötä. (Karkulahti ym. 1999, 20–22.)

Vaatteen helppohoitoisuus on myös koettu tärkeäksi. Iltnan kertoo tekstissään, että ikääntyvien ihmisten elämäntyö on yhä kiireisempi ja vaatteiden huollolle, kuten silittämiseksi ja käsinpesulle, ei jää aikaa. Vähällä vaivalla puhtaaksi ja siistiksi saatava vaate on helppohoitoinen. Sähköistymätön, likaa hylkivä ja sileäpintainen materiaali edesauttavat puhtaana pitoa. Kirjava ja pintarakenteeltaan vaihteleva kangas taas piilottaa liian yksiväristä ja sileää kangasta paremmin. (Karkulahti ym. 1999, 22–23.)

3.2.5 Kiinnittimet

Vaatteiden kiinnitysmekanismien valinnassa tulee huomioida ikääntymisen tuomat toimintakyvyn rajoitteet. Pienet napit voivat olla hankalia henkilöille, joilla on motoriikka-, tunto- tai näköongelmia. Napeista helppokäyttöisimpiä ovat litteät, koverat ja reunoilta ohenevat, melko suuret, kannelliset napit. Painonapit voivat taas olla työläitä voimiltaan heikolle iäkkäälle henkilölle. (Karkulahti ym. 1999, 23–24.) Yleensä käsien motoriikkaongelmat ja voimien heikkeneminen aiheuttaa ongelmia vasta myöhäisellä iällä. Sairaudet, kuten reuma, voivat kumminkin tuoda toiminnallisia ongelmia jo aikaisemmin. (Iltanen 2007, 56.)

Vetoketju voi olla pukeutumista joko helpottava tai vaikeuttava tekijä. Avovetoketju voi olla vaikea sulkea ja pieni vedin vaikeasti tartuttava henkilöille, joilla on motoriikka- ja näköongelmia. Metallinen hammastus voi myös aiheuttaa kosketusallergiaa ja olla kylmä ihoa vasten. Vetoketjun toimintaa helpottaa, jos siinä on iso ja helposti tartuttava vedin sekä kevyesti liukuva lukko. (Karkulahti ym. 1999, 23, 25.) Iltanen (2007, 56) kertoo työssään, tekemiinsä haastatteluihin perustaen, että vetoketju sivulla tai takana voi olla vaikea sulkea, ja hänen haastateltavat suosivat edestä napitettavia tai pään yli vedettäviä mekkoja.

4 HAASTATTELU JA TULOKSET

Haastattelu on kvalitatiivinen, eli laadullinen tutkimusmenetelmä. Analyysin pääpaino ei siis ole numeroissa ja tulosten jakautumisessa sekä keskiarvoissa, vaan mielipiteissä ja niiden syiden sekä seurauksien syvällisemmässä tutkimuksessa. (Taloustutkimus Oy 2015.) Haastattelun tiedonkeruu voi tapahtua kasvotusten ryhmä- tai yksilöhaastatteluna, mutta myös puhelimen tai internetin välityksellä. Haastattelun metodeja ovat esimerkiksi strukturoitu ja puolistrukturoitu haastattelu, teemahaastattelu ja ryhmähaastattelu. (Kurkela 2015.)

Strukturoidussa haastattelussa, eli strukturoidussa lomakehaastattelussa, kysymykset ja vastausvaihtoehdot ovat laadittu etukäteen. Haastattelija lukee kysymykset, sekä luettelee vastausvaihtoehdot, ja vastaaja valitsee annetuista vaihtoehdoista itselleen sopivimman. Haastattelijalla tai vastaajalla ei ole vapauksia tulkinnoille. Strukturoidun haastattelun käyttö edellyttää tarpeeksi kattavia vastausvaihtoehtoja, sekä myös, että vaihtoehtojen määrä pysyy kohtuullisen pienenä. Strukturoidun haastattelun etuina ovat, että haastattelija tietää tarkasti mitä haastattelussa tapahtuu, sekä vastaukset saadaan heti numeerisessa muodossa. Heikkoudet taas ovat strukturoidun haastattelun jäykkyys, sekä se ei myöskään anna uutta tietoa tutkittavasta aiheesta. Vain vastausten jakaumat voivat muuttua. Strukturoitua haastattelua ei pidä tehdä, ellei tutkittavasta aiheesta ole tehty aikaisempaa tutkimusta. (Kurkela 2015.)

Puolistrukturoidussa haastattelussa suurin osa kysymyksistä on strukturoituja, mutta se voi sisältää myös kokonaan avoimia kysymyksiä tai vastausvaihtoehdoissa voi olla esimerkiksi *joku muu, mikä?* -muotoinen vaihtoehto. Tässä tapauksessa haastattelijan tulee kirjata vastaus etukäteen annettujen ohjeiden mukaisesti. Puolistrukturoitu haastattelu voi antaa uutta tietoa käsiteltävästä aiheesta, ja on strukturoitua haastattelua joustavampi. Se kumminkin tuottaa enemmän työtä, jos avoimien kysymyksien tulokset halutaan numeeriseen muotoon. (Kurkela 2015.)

Teemahaastattelu on keskustelua, jossa käsiteltävät teemat ovat mietitty etukäteen. Teemojen käsittelyjärjestyksellä ei ole välttämättä väliä. Ne voidaan ottaa esiin luonnollisen keskustelukulun mukaisessa järjestyksessä. Haastattelun rakenne tulee kumminkin pysyä haastattelijan hallinnassa. Teemahaastattelun etu

on siinä, että se antaa haastateltavalle vapauden aidosti ilmaista kokemuksensa ja mielipiteensä kun vastauksia ja kertyvää aineistoa ei rajoiteta vaihtoehdoilla. Etukäteen valitut teeman silti sitovat vastaukset tutkittavaan ongelmaan. Teemahaastattelun vaarana on, että haastateltava ei pysy aiheessa ja alkaa liikaa johdatella haastattelun kulkua. Silloin haastatteluiden aineistot eivät ole rakenteeltaan riittävän samanlaisia ja niitä ei pystytä vertailemaan keskenään, eikä siksi analyysissä pystytä tekemään tarvittavia johtopäätöksiä. Teemahaastattelussa haastattelujen määrä on yleensä pieni, siksi haastateltavat tulee valita tarkasti. Tutkimussuunnitelmassa perustellaan ja kerrotaan periaatteet, joilla haastateltavat on valittu. Teemahaastattelun tulkinnassa, kuten yleensä muidenkin laadullisten tutkimuksien tulkinnassa, voidaan käyttää kahta eri tapaa. Joko voidaan pitäytyä tiukasti aineistossa ja analysoida sekä tulkita vain siinä esiintyviä asioita, tai sitten voidaan tulkita aineistoa ja pohtia teoreettisesti sen pohjalta. Aineiston tulkinta onkin laadullisen tutkimuksen vaikein vaihe, sillä tarkkoja ohjeita ei ole. Olisi hyvä kumminkin pyrkiä tulkitsemaan aineistoa teoreettisesti. (Kurkela 2015.)

Ryhmähaastattelu on teemahaastattelua, mutta haastateltavia on paikalla useampi yhtä aikaa. Ryhmähaastattelun etuna on, että haastateltavien kommentit vievät teeman mukaista keskustelua eteenpäin ja keskustelijat reagoivat toistensa kommentteihin. Tämä on myös ryhmähaastattelun mahdollinen kompastuskivi. Ryhmän sisällä yhdestä ihmisestä voi hyvin helposti muodostua keskustelua hallitseva henkilö, tietoisesti tai tiedostamattaan. Ryhmän vetäjän onkin kyettävä kontrolloimaan keskustelua. Kaikkien haastateltavien on annettava mahdollisuus kertoa mielipiteensä, ja keskustelun on pysyttävä annetussa teemassa. Ryhmähaastattelussa käytetään usein videokuvaa aineiston tallentamiseen. Myös ryhmähaastattelun aineiston käsitteleminen on työlästä ja vaatii tekstiaineiston analyysitaitoja. (Kurkela 2015.)

4.1 Tulokset

Haastattelin teemahaastattelumenetelmällä kuutta yli 50-vuotiasta naista. Haastateltavien ikä ja asuinpaikka vaihtelevat. Nuorin haastateltava oli 53-vuotias ja vanhin 70-vuotias. Heitä on myös neljästä eri maakunnasta.

Haastatteluissani pyysin haastateltavia kertomaan heidän mieltymyksistään juhla-vaatteiden suhteen. Tarkoitukseni oli antaa haastateltavien itsenäisesti kertoa teemojen mukaisia asioita, ja että haastattelu olisi käynyt rennosti keskustelutyyli-
sesti. Minulla oli sarja kysymyksiä (Liite 1), joista oli tarkoituksena ammentaa apua ja tarkempaa tietoa, jos haastateltavat eivät olisi osanneet kuvailla tarpeeksi tarkasti mieltymyksiään tai he eivät olisi keksineet sanottavaa. Mukanani ollut kysymyslista ja muistiinpanovälineet taisivat kumminkin harhauttaa haastateltavia, ja melkein kaikissa haastatteluissa haastateltavat odottivat minun kysyvän kysymyksiä, joihin he sitten vastasivat.

4.1.1 Henkilö A.

Asuinpaikka: Inari, Lappi. Syntymävuosi: 1955.

Henkilö A (2015) kertoo pitävänsä juhlatilaisuuksissa usein lapinpukua. Jos lapinpuku ei ole vaihtoehto, hän pukisi jotain tyylikästä, esimerkkinä hän mainitsee kotelomekon. Henkilö A pitää tyköistuvista juhlavaatteista, joko mekosta tai löysemään paitaan yhdistetystä suorasta tai kapenevasta hameesta. Kiinnitysmekanismina vetoketju takana tai sivulla oli henkilö A:n mielestä paras. Mieluisimpana vaateen värinä henkilö A pitää punaista, jossa on kirkas ja syvä punaisen sävy. Toisena väri vaihtoehtoina hän mainitsee armeijanvihreän. Henkilö A kertoo myös pitävänsä mustasta, mutta vain johonkin väriin yhdistettynä, esimerkiksi värikkäeseen huiviin tai koruihin. Henkilö A ei myöskään suosi kuvioita juhlavaatteissaan. Vain hyvin hillitty kuosi voisi menetellä, mutta ei raitoja eikä ruutuja.

Mieluisin helman korkeus on henkilö A:n (2015) mielestä hieman polven alapuolella. Hän pitää joko pyöreästä tai V-mallisesta kaula-aukosta, joka ei saa olla kiristävä, mutta ei kumminkaan niin avara, että rintavako näkyy. Hän ei myöskään halua kaulusta juhlavaatteeseensa. Henkilö A:n mielestä vyötärölinjan kuuluu olla uumalla, joka yleensä on myös vyötärön kapein kohta. Mieluisimpina hihan pituuksina henkilö A pitää joko $\frac{3}{4}$ pituutta tai lyhyttä hihaa, kuten naisten t-paidoissa on nykyään. Talvella hänellä on päällään yleensä takki tai bleiseri.

Kysyin myös haastateltavalta, että onko juhlavaatteita helppo löytää. Henkilö A (2015) vastasi, että ei ole, sillä vartalon muoto ja taloudelliset syyt vaikeuttivat vaatteiden löytämistä. Hän myös totesi nykyvaatteiden olevan liian kapeita, liian riepua, eivätkä ne istu hyvin. Ongelmina hänellä ovat rinnan kohta sekä pituudet, kuten selänpituus ja helman pituus, sekä myös leikkaukset yleensä ovat väärissä paikoissa.

Henkilö A (2015) sanoi yleensä katselevansa juhlavaatteita kirpputoreilta. Lisäksi hän painottaa, ettei ostaisi Marimekon vaatteita, sillä se ei ole hänen tyyliään. Lopuksi henkilö A kertoi unelmien juhlavaatteen tärkeimmäksi kriteeriksi sen, että se saa olon mukavaksi ja juhlavaksi.

4.1.2 Henkilö B.

Asuinpaikka: Rovaniemi, Lappi. Syntymävuosi: 1962

Henkilö B (2015) kertoi käyttävänsä yleensä juhlissa joko hametta tai housuja yhdistettynä juhlaan yläosaan. Hänen mielestään mieluisin hame on joko hieman yli polven pituinen suorahelmainen hame tai pitkä kapea hame, joissa molemmissa tulee olla takana halkio. Henkilö B pitää tyköistuvuudesta juhlavaatteessaan, mutta yläosassa täytyy olla jotain "liehuvuutta" peittämään vatsan kohtaa tai sitten kankaan tulee olla paksumpaa vatsan kohdalta. Myös henkilö B:n mielestä vyötärönkohta kuuluu olla uumalla. Kiinnitysmekanismina mieluisimpana henkilö B piti hameessa vetoketjua sivulla ja yläosassa joko pieniä nappeja edessä, hakasia takana tai väljemmässä mallissa ei tarvitse olla mitään. Väreistä henkilö B kertoo pitävänsä mieluisimpina mustaa, johon on yhdistetty esimerkiksi hopeakoruja tai musta hame yhdistettynä valkoiseen, kullanväriseen tai beigeen yläosaan. Henkilö B myös mainitsi, että juhlavaatteissa saa olla kuvioita. Esimerkiksi geometriset kuviot, ruutu, raita ja pitsi olivat hänen mielestään hyviä. Kukat ja paisleykuvio taas olivat ehdottomasti ei-haluttuja. Henkilö B ei pitänyt kaikkia eläinkuoseja huonona, esimerkiksi seepraprinttiä hän voisi pitää juhlavaatteessaan, mutta leopardiprintti pääsi myös ei-toivotun kuvioiden listalle.

Henkilö B:n (2015) mieluisin hihan pituus oli joko lyhyt naisten t-paitatyylinen hiha tai sitten kokopitkä, jossa voisi olla jotain läpinäkyvyyttä. Henkilö B ei pidä puolipituisista hihoista. Hän ei myöskään pidä pyöreästä kaula-aukosta juhlavaatteessa. Hänestä mieluisimmat ovat V-mallinen tai neliönmallinen kaula-aukko, mutta kuten henkilö A, myös henkilö B sanoo, ettei pääntie saa olla liian syvä. Henkilö B myös mainitsee, että kaula-aukossa saa olla jonkinlainen kaulus, mutta ei kerro tarkemmin mieluisinta kauluksen tyyliä.

Myöskään henkilö B:n (2015) mielestä juhlavaatteita ei ole helppoa löytää. Hameita löytyy helpommin, mutta yläosan etsiminen on hänen sanojen mukaan hankalaa. Syyksi hän kertoo, etteivät vaatteet istu hyvin. Nykyajan vaatteet ovat liian pitkiä ja liian pieniä rintojen kohdalta. Henkilö B:n mielestä vaatteiden pitää hoikistaa ja peittää tiettyjä kohtia kehossa. Hän kertoo, että ei löydy paljoa vaatteita, jotka olisivat suunnattu vanhemmalle ikäluokalle.

Henkilö B (2015) ostaa juhlavaatteitaan yleensä Aleksi 13:sta, Vero Modasta tai marketeista kuten Prismasta. Hän kertoi kumminkin löytävänsä vaatteita parhaiten Aleksi 13:sta.

4.1.3 Henkilö C.

Asuinpaikka: Seinäjoki, Etelä-Pohjanmaa. Syntymävuosi: 1945

Henkilö C (2015) kertoi pitävänsä juhlavaatteena mieluiten tyköistuvaa kotelomekkoa. Hän painottaa kumminkin, ettei mekko saa olla liian juhlava, sillä sen pitää olla monikäyttöinen. Koruilla voidaan saada tarpeen tullen muutettua mekkoa juhlavammaksi. Henkilö C:n mielestä mekossa mieluisin on polvenpituinen suora tai hieman kapeneva helma, jossa tulee olla halkio. Mieluisimmaksi kiinnitysmekanismiksi henkilö C mainitsi vetoketjun, joka sijaitsee takana keskellä. Isot napit olivat myös ihan hyvät, mutta pienet napit tuottavat kuulemma hankaluuksia henkilö C:n reuman takia. Väreistä mieluisimpina henkilö C mainitsi mustavalkoisen, kirkkaan punaisen sekä kirkkaan sinisen. Neutraaleista väreistä hän ei pitänyt. Mieluisia kuvioita oli kukkakuosi, ruutu, raita, pallo sekä pieni abstrakti kuvio.

Henkilö C (2015) kertoi, että hihat saavat olla joko lyhyet tai puolipitkät, mutta niissä ei saa olla puhvimaisuutta eikä olalla saa olla toppausta. Hän myös piti uumaa mieluisimpana vyötärölinjan kohtana. Pääntie ei henkilö C:n mielestä saa olla V-mallinen, sillä se on liian avoin. Hän suosii yksinkertaista, pientä ja pyöreää kaulaukkoa. Pieni pyöreä kaulus olisi myös henkilö C:n mielestä ihan mieluisa.

Henkilö C:n (2015) mielestä on vaikea löytää juhlavaatteita, sillä hän on pienikokoinen, ja monet vaatteet eivät istu hänen vartalolleen. Hän kertoi vaatteiden olevan liian löysiä vyötäröltä ja takapuolen kohdalta. Vaatteet, jotka ovat hänen kokoaan, ovat nuorisovaatteita ja hänen mielestään niiden helmat ovat liian lyhyitä ja kaulaukot liian paljastavia sekä ne ovat liian röyhelöisiä. Henkilö C kertoi myös, että toinen ääripää on ”mummovaatteet”, joihin hän mieltää esimerkiksi jakkupuvut. Henkilö C ei missään tapauksessa halua pukeutua mummovaatteisiin. Hän myös totesi, että on hyvin vaikea löytää sopivia vaatteita näiden kahden ääripään väliltä. Hän kertoi jokaisen samanikäisen tuttavansa sanovan juuri samaa.

Henkilö C (2015) kertoi ostavansa Haloselta ja Hennes & Mauritz:lta juhlavaatteita sekä hän on myös joskus teettänyt vaatteita ompelimossa varmistaakseen täydellisen istuvuuden. Vaatteita ostaessaan, henkilö C sanoi kiinnittävänsä huomiota ensimmäisenä kokoon ja etenkin kaulaukkoon, sillä ne tuottavat eniten ongelmia vaatteiden löytämisessä. Hän olisi valmis maksamaan noin 50 euroa hyvästä juhlavaatteesta. Maksimi summa on kumminkin 100 euroa, jos hän löytäisi unelmiensa juhlavaatteen ja tarkoituksena on mennä hyvin juhlaan tilaisuuteen.

4.1.4 Henkilö D.

Asuinpaikka: Seinäjoki, Etelä-Pohjanmaa. Syntymävuosi: 1960

Myös henkilö D (2015) luottaa kotelomekon klassiseen tyyliin. Hän vielä lisää, että mekko on mieluiten tyköistuva, mutta ei saa olla liian ihonmyötäinen. Helma pitää hänen mielestään olla joko suora tai kapeneva, ja ulottua hieman polven yläpuolelle. Vyötärölinja on henkilö D:stä mieluisin uumalla, ja mekon alaosassa saa olla pientä rypytyä vyötärön kohdalla. Mekossa voi myös olla jotain ”liehuketta” yläosassa peittämässä vatsan ja vyötärön aluetta. Myös henkilö D valitsi parhaaksi

kiinnitysmekanismin vetoketjun takana keskellä. Mieluisin väri hänen mielestään on musta, tosin hän lisäsi, ettei se ole ihan kesäjuhlaan niin sopiva. Muita hyviä värejä hän kertoi olevan turkoosi, punainen, luonnonvalkoinen, beesi sekä erityisesti ruskea. Henkilö D hyväksyy myös kuvioinnin juhlavaatteessaan. Esimerkiksi abstrakti kuvio, pienet pallot sekä epäsymmetrinen ja pystyraita ovat hyviä. Hän myös mainitsi, että pitää jos vaatteessa on pystysuorassa jokin ”kaitale”. Eitoivottuja kuvioita taas ovat kukkakuosi ja eläinprintti.

Henkilö D (2015) kertoi pitävänsä joko hihattomasta tai pienillä hihoilla varustetusta mekosta. Hihassa ei saa olla puhvia, eikä liehukkeita ja hartiassa ei saa olla toppausta. Ihan perus suora ja yksinkertainen hiha on hänen mieleen. Henkilö D:n mielestä pyöreä kaula-aukko on mieluisin. Se saa olla aika avonainen, mutta ei niin että rintavako näkyy. Hän ei myöskään pitäisi epämieluisana, jos mekossa on pieni kaulus. V-mallisesta pääntiestä taas henkilö D ei pidä.

Henkilö D:n (2015) mielestä juhlavaatteita on suhteellisen helppo löytää, ja hän yleensä ostaa ne suuremmilta vaateketjuilta. Hän kuitenkin sanoi, että nykyajan vaatteet liian tiukkoja ja liian avonaisia sekä ne ovat liian pitkiä, etenkin selästä. Henkilö D myös mainitsee, ettei voi lähteä juhliin pelkällä mekolla. Mukana täytyy aina olla esimerkiksi bleiseri tai huivi, vaikka mekossa olisikin hihat. Henkilö D on valmis maksamaan enintään 100 euroa juhlavaatteestaan, mutta suurempaan juhlaan hän voisi harkita käyttävänsä enemmän. Lisäksi hän usein ostaa juhlavaatteensa ennakkoon alennusmyynneistä ja harvoin ostaa normaalihintaisia tuotteita.

4.1.5 Henkilö E.

Asuinpaikka: Pietarsaari, Keski-Pohjanmaa. Syntymävuosi: 1960

Kuten suurin osa haastateltavista, myös henkilö E (2015) käyttää mieluusti juhlatilaisuuksissa kotelomekkoa, sillä hän mieltää sen juhlavaksi. Rennommassa tilaisuudessa hän voi käyttää myös mustia suorja housuja ja toppiin yhdistettyä bleiseriä. Hame ja yläosa yhdistelmää hän käyttää erittäin harvoin, sillä hänen sanojensa mukaan yläosaa on niin vaikea löytää.

Henkilö E (2015) kuvaili mieluisinta mekkoa tyköistuvaksi ja suorahelmaiseksi. Vyötärölinja pitää hänen sanojensa mukaan olla uumalla, ja alaosassa saa olla rypytystä tai vekkejä. Paras helman pituus on hänen mielestään hieman polven yläpuolella. Kiinnitysmekanismeista hän valitsi mieluisimmaksi joko pienet napit tai vetoketjun mekon sivussa tai takana. Henkilö E:n mekko on mieluusti hihatton, mutta paksuilla olkaimilla. Mekon kanssa henkilö E pitää yleensä pitkähahaista boleroa tai bleiseriä, joissa ei saa olla puhvihihaa tai olkatoppauksia. Pääntie saa olla joko pyöreä tai venekaula-aukko ja mieluusti ilman kaulusta. Henkilö E kertoi käyttävänsä kesällä vaaleita ja kirkkaita värejä, kuten sininen ja punainen. Talvella taas hän mieluiten haluaa juhlavaatteeseensa mustaa. Myös kuviot on henkilö E:lle mieluisia. Juhlavaatteessa saa olla esimerkiksi pientä vaakaraitaa, ruutua, pientä palloa tai isoa abstraktia kuviointia. Kukkakuosi ja eläinprintti eivät ole kumminkaan henkilö E:n mieleen. Myöskään henkilö E ei halua vaatteeseensa ns. ”bling blingia”, sillä hän haluaa muunnella vaatteen ulkonäköä yhdistämällä siihen erilaisia koruja. Syyksi hän perusteli, että sillä tavoin samaa vaatetta voidaan käyttää useissa erilaisissa tilaisuuksissa.

Henkilö E:n (2015) mielestä juhlavaatteita ei ole helppo löytää, mutta hän ei osaa sanoa syytä. Se ei ainakaan johdu vaatteen istuvuudesta, sillä hän kertoi että istuvuutta hän muokkaa usein itse. Hän myös kertoi, että isoista vaateketjuista ei löydy juhlavaatteita, vain perusvaatteita. Henkilö E on lähiaikoina matkustellut paljon ulkomailla, joten hän on ostanut juhlavaatteita matkoiltaan. Hän mainitsi, että ulkomailta löytää hieman erilaisempia vaatteita, ja hän ei halua pukeutua perusmas-savaatteisiin. Henkilö E on valmis maksamaan juhlavaatteestaan enintään 100 euroa, mieluiten alle. Hän sanoi, että ei halua satsata juhlavaatteeseen paljoa, sillä sitä tulee käytettyä niin harvoin.

4.1.6 Henkilö F.

Asuinpaikka: Järvenpää, Uusimaa. Syntymävuosi: 1953

Henkilö F (2015) kertoi, että joko mekko tai hame kuuluu juhlaan. Vaate saa hänen sanojensa mukaan olla tyköistuva, mutta ei liian tiukka. Henkilö F:n mielestä kesäjuhlaan sopii parhaiten kevyt leninki, sillä se on tarpeeksi vilpoisa. Väreistä

mieluisimpina hän pitää kirkkaita värejä, punaisen eri sävyjä, sähkönsinistä sekä valkoista. Valkoisesta hän kumminkin sanoi, että siinä täytyy olla jokin muu väri mukana. Henkilö F lisäksi mainitsi mustan värin, mutta se ei saa sijoittua kasvojen lähelle. Hän kertoi, että juhlavaatteessa saa myös olla kuviointia. Haluttua kuviointia ovat esimerkiksi ruutu, raita, pallo, sekä geometriset kuviot. Kesämekossa voi myös olla pieniä kukkia, mutta hillitysti. Myöskään henkilö F:n mielestä eläinprintti ei ole mieluisa kuviointi. Materiaaleista hän pitää hengittävästä ja kevyestä kankaasta. Esimerkiksi silkki on henkilö F:n mielestä erittäin mukava materiaali. Materiaali saa myös olla joustavaa kangasta, jos se ei näytä halvalta.

Henkilö F (2015) kertoi, että mekon tai hameen helma on mieluusti hieman polven alapuolella ja joko suora tai hieman A-mallinen, mutta ei kapeneva. Alaosassa saa hänen sanojensa mukaan olla myös pientä rypytystä vyötärön kohdalla. Vyötärölinja pitää olla kumminkin uumalla. Henkilö F:n mielestä empirelinja, eli heti rintojen alapuolella oleva vyötärölinja korostaa liikaa rintoja. Hänellä on, omien sanojensa mukaan, kohtuullisen suuret rinnat. Hän kertoi myös, että matalalla lantiolla sijaitseva vyötärölinja taas lyhentää hänen alaosaa entisestään. Henkilö F haluaa asuunsa pienet hihat, joissa ei saa olla puhvia eikä olkatoppauksia. Hän pitää venekauluksesta tai pyöreästä kaula-aukosta, mutta se ei saa olla liian avoin. Kaulusta hän ei halua juhlavaatteeseensa. Kiinnitysmekanismeista mieluisin, myös henkilö F:n mielestä, on vetoketju selkäpuolella.

Henkilö F:n (2015) mielestä juhlavaatteita on vaikea löytää. Hän kertoi syyksi sen, että yleensä kun etsii juhlavaatteita, niin se on johonkin tiettyyn juhlaan ja on jokin tietty mielikuva vaatteesta, jota lähtee etsimään. Joko juuri tämän mielikuvan mukaisia vaatteita ei kuitenkaan löydy tai hinta on liian korkea. Vaatteiden istuvuudessa henkilö F:llä ei kuitenkaan ole hirveästi ongelmia. Hän silti mainitsee, että teettämällä saa parhaiten istuvia vaatteita. Henkilö F kertoi löytävänsä juhlavaatteita hyvin esimerkiksi Stockmannilta ja Voglialta. Joskus hän jopa löytää vaatteita Seppälästä, tosin harvemmin. Henkilö F:n mielestä alle 100 eurolla ei löydy hyviä juhlavaatteita. 500 euroa hipoo jo hänen kipurajaa, mutta voisi käyttää sen verran rahaa, jos juhlavaate on ajaton ja sitä voidaan käyttää monissa tilaisuuksissa.

Henkilö F (2015) lisäsi myös, että juhlapukeutuminen lähtee alusvaatteista. Ne pitää olla hyvin istuvat ja kauniit, vaikka kukaan ei niitä näkisikään. Hän sanoi hy-

vien alusvaatteiden tuovan itseluottamusta. Henkilö F kertoi vielä juhlavaatteen tärkeimpien ominaisuuksien olevan, että siinä näyttää ja tuntuu hyvältä sekä siinä viihtyy ja on hyvä olla.

4.2 Tulkinta ja yhteenveto

Lähes kaikki haastateltavista kertoi mieluiten pitävänsä juhla-asuna mekkoa. Heistä suurin osa vielä tarkensi mekon olevan kotelomekko. Osa haastateltavista piti hameen ja yläosan yhdistelmästä sekä pari mainitsi joissain tilanteissa pitävänsä rennommissa juhlissa myös siistejä housuja yläosaan yhdistettynä. Haastateluista kävi ilmi, että mekkoa tai hametta pidetään selvästi juhlavampana vaatteena kuin housuja. Kotelomekko on tyyliltään hyvin klassinen valinta, mutta sen suosio yllätti minut. Olin odottanut haastateltavien pitävän mieluummin hameen ja yläosan yhdistelmästä, sillä sen avulla voidaan peittää keskivartaloa hieman enemmän. Useat haastateltavat tosin olivat hyvin pienikokoisia. En osaa sanoa, että olisiko tulos toinen, jos haastateltavissa olisi ollut kooltaan rehevämpiä naisia. Jokainen haastateltavista piti tyköistuvasta juhlavaatteesta, mutta tarkensi, ettei vaate saa olla liian tiukka. Pari haastateltavaa kertoi myös yhdistävänsä tiukempaan hameeseen väljemmän yläosan. Kaikkien haastateltavan mielestä vyötärölinja kuuluu olla vyötärön oletetulla kapeimmalla kohdalla eli uumalla. Syy tähän saattaa löytyä henkilö F:n kertomasta mielipiteestä. Hän sanoi, että rintojen alapuolella oleva empirelinja korostaa liikaa rintoja. Yleisesti myös voidaan ajatella lantiolla sijaitsevan linjan antavan vaikutelman lyhyemmistä jaloista sekä leveämmästä lantiosta. Uumalla sijaitseva vyötärölinja taas korostaa vyötärön kapeinta kohtaa ja antaa käyttäjälle tiimalasimaisempaa vartalonmuotoa.

Jokainen myös mainitsi suoran hameenhelman yhdeksi mieluisimmista ja osa piti myös kapenevasta helmasta. Vain yksi haastateltavista kertoi pitävänsä hieman levenevästä helman mallista. Leveähelmaisen hameen epäsuosio voisi selittyä sillä, että monet ajattelevat sen sopivan vain tiimalasivastaloiselle ihmiselle. Ikä taas voi kerryttää rasvaa vatsan alueelle, joten ehkä haastateltavat eivät miellä leveähelmaista hametta omalle vartalolleen sopivana. Kaikki haastateltavat pitivät noin polven korkeudelle ylettyvästä hameen helmasta. Osa heistä kumminkin tar-

kensi sen ylettyvän hieman alle polvien ja osa taas hieman yli. Yhtä haastateltavaa miellytti vaihtoehtoisesti myös kokopitkä hame. Monet haastateltavat pitivät lyhyttä hametta liian nuorekkaana ja heidän iälleen sopimattomana.

Väreistä halutuimpana nousi esiin musta, tosin yhdistettynä johonkin muuhun väriin. Mustan mainitsi jokainen haastateltava, mutta pari henkilöä sanoi, ettei se välttämättä sovi kesäjuhlaan. Mustaa pidetään yleisesti vartaloa hoikentavana värinä, joten se voi selittää värin suosion. Toiseksi suosituin väri oli kirkas punainen. Suurin osa haastateltavista mainitsi valkoisen, mutta useimmat heistä yhdistäisivät sen mustaan tai johonkin muuhun väriin. Jotkut haastateltavista myös piti kirkasta sinistä miellyttävänä värinä. Muita mainittuja värejä olivat beige/beesi sekä armeijanvihreä, kulta, ruskea ja turkoosi.

Vain yksi haastateltavista ei mielellään halunnut kuosia juhlavaatteeseensa. Hän kumminkin lisäsi, että voisi pitää päällä vaatteita, joissa on hyvin hillittyä kuviointia. Miellyttävimpiä kuoseja olivat geometrinen/abstrakti kuvio sekä raita, joita haastateltavista melkein jokainen käyttäisi juhlavaatteessaan. Pari heistä tarkensi geometrisen/abstraktin kuvioinnin koon. Toinen halusi pientä ja toinen isoa kuviointia. Samoin myös kaksi haastateltavaa tarkensi raitojen suunnan. Toinen piti pystyraidasta sekä epäsymmetrisestä raidasta ja toinen taas nimenomaan halusi vaakaraitaa vaatteisiinsa. Kuten musta väri, myös pystyraita monesti yhdistetään mielikuvaan, että se hoikentaa ja siitä pitävä henkilö kertoikin haluavansa vaatteiden tuottavan vartaloa hoikentavan efektin. Haastateltavat pitivät myös ruutukuvioinnista sekä palloista. Jotkut haastateltavat tarkensivat vielä pallojen koon olevan mieluusti pieni pallo. Kukkakuosi sai mainintoja mieluisaksi kuvioinniksi, mutta suurin osa listasi sen epämieluisien kuviointien mukaan. Ei-listalla olivat myös eläinkuosit. Vain yksi haastateltavista ei pitänyt kaikkia eläinprinttejä epämieluisana. Hän tarkensi seepraprintin olevan hyväksyttävä kuosi juhlavaatteessa, mutta taas leopardiprintin olevan epämiellyttävä. Kukkakuosi voidaan helposti yhdistää ennen vanhaan iäkkäämpien naisten käyttämään kotimekkoon, joten se voi selittää sen miksi suurin osa haastateltavista oli kukkakuosia vastaan. Eläinprintti taas on hyvin silmiinpistävä kuosi ja sitä helposti pidetään liian nuorekkaana.

Halutuin kiinnitysmekanismi oli selvästi vetoketju, jonka mainitsi kaikki haastateltavat. Vetoketju onkin hyvin helppo ja yleisesti käytetty kiinnitysmekanismi, joten sen

suosio ei tullut yllätyksenä. Muita vähemmän mainittuja kiinnikkeitä olivat pienet napit, isot napit sekä hakaset. Isoja nappeja ja hakasia molempia käyttäisi kumminkin vain yksi haastateltavista. Pienet napit voidaan mieltää juhlavaksi, mutta iän myötä ne voivat olla vaikeita laittaa kiinni, samoin kuin hakaset. Haastateltavista tällä hetkellä vain henkilö C kertoi pienten nappien olevan ongelma ja syy tälle oli haastateltavan reuma.

Pyöreää päntietä pidettiin selvästi mieluisimpana. Pyöreä kaula-aukko sopii monelle, joten sen suosio oli odotettavissa. Myös V-mallinen kaula-aukko ja venekaula-aukko olivat parin haastateltavan mieleen. Vain yksi mainitsi neliön mallisen päntien mieluisaksi vaihtoehdoksi. Kaikki haastateltavat kumminkin olivat samaa mieltä siitä, että päntie ei saa olla liian avonainen, eli rintavako ei saa näkyä. Osa haastateltavista kertoi myös, ettei päntie saa olla liian kiristävä. Kaulus juhlavaatteessa jakoi mielipiteitä. Osa ei pitänyt kauluksesta ollenkaan ja osa kertoi, että juhlavaatteessa saa olla jonkinlainen pieni kaulus, mutta se ei ole välttämätöntä.

Lyhyttä, naisten t-paidan pituista, hihaa pidettiin selvästi mieluisimpana. Itselleni lyhyen hihan suosio tuli yllätyksenä. Hypoteesini oli, että aikuiset naiset haluaisivat hihoilla peittää iän mukana tuomaa löystynyttä ihoa käsivarsissa. Pari haastateltavaa mainitsi myös täysin hihattoman vaihtoehdon mieluisaksi ja vain yksi henkilö kertoi pitävänsä puolipitkästä sekä yksi kokopitkästä hihasta. Osa kertoi kumminkin käyttävänsä bleiseriä, huivia tai boleroa juhlavaatteen päällä, joten se voi osittain selittää lyhyen hihan miellyttävyyden. Suurin osa mainitsi, että hihoissa ei saa olla puhvia, eikä olkatoppauksia.

Lähes kaikki haastateltavat kertoivat, että juhlavaatteita ei ole helppoa löytää. Syyksi he kertoivat muun muassa kaupoista löytyvien vaatteiden olevan huonosti istuvia. Useat mainitsivat vaatteiden pituuksien olevan ongelma. He tarkensivat vaatteiden olevan liian pitkiä, etenkin selästä. Yksi toisin kertoi nykyvaatteiden vaatteiden olevan yleisesti liian lyhyitä. Moni haastateltavista mainitsi nykyajan vaatteiden olevan liian tiukkoja, mutta eräs haastateltavista kertoi niiden olevan liian löysiä vyötäröltä ja takapuolesta. Haastateltavien keskuudessa oli myös henkilöitä, jotka kertoivat nykyvaatteiden olevan liian avonaisia. Pari haastateltavista lisäsi vielä, että kaupoista ei löydy vanhemmalle ikäluokalle suunnattuja vaatteita.

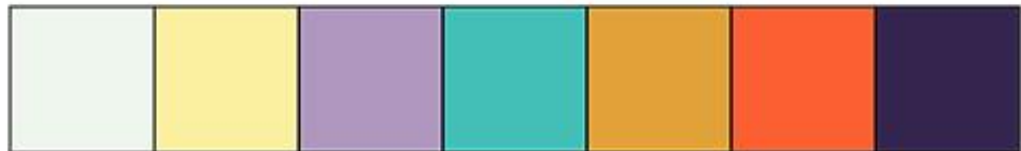
Haastateltavat ostavat juhlavaatteensa melko vaihtelevista paikoista. Mainittuja paikkoja olivat kirpputorit, Aleksi 13, Vero Moda, Prisma, Halonen, Hennes & Mauriz, ulkomaat, Stockmann, Voglia ja Seppälä sekä pari haastateltavaa on myös joskus teettänyt vaatteita. Useat siis etsivät juhlavaatteita suuremmista vaateketjuista ja vain pari haastateltavaa joko teettää tai etsii vaatteita yrityksiltä, joilla on aikuisemmillekin naisille suunnattuja vaatteita. Moni kertoi olevansa valmis maksamaan juhlavaatteesta enintään 100 euroa, lukuun ottamatta henkilöä F, joka oli valmis maksamaan hyvästä juhlavaatteesta jopa 500 euroa. Toisaalta haastateltavat myös kertoivat harvoin tarvitsevansa juhlavaatteita. Voisiko siis syy sille, että he eivät hakeudu aikuisten naisten erikoisliikkeisiin, löytyä siinä, että he tuntevat tarpeettomaksi panostaa vaatteeseen, jolle ei ole käyttöä? Vai voisiko syy löytyä henkilö C:n mainitsemasta ongelmasta, että nykyajan vaatteet ovat joko liian nuorisovaatteita tai liian mummomaisia ja niiden välimaastoa ei oikeastaan ole?

5 TRENDIENNUSTEITA

Tutkin projektin aikana monia vuoden 2016 trendiennusteita useilta eri nettisivuilta. Esiin nousivat selkeästi näkyvät printit, kylmät sävyt, monivärisuus sekä myös hyvin hemevät harmaat vaaleansiniset. Seuraavaksi esittelen muutamia kollaaseja 2016 vuoden ennusteista.

5.1 Montage Mirage

Montage Mirage -kuvakollaasi (Liite 2) on yksi kevään/kesän 2016 printtiennusteista. Se on tunnelmaltaan hyvin pirteä, vilkas ja kesäinen. Kollaasin teema on kukkaprintti ja se tuodaan hyvin selkeästi esiin. Kuvissa on värikkäitä kukkia värikkäällä pohjalla. Useissa kuvissa, kukat eivät peitä tasaisesti koko kankaan pinta-alaa, vaan ovat ryhmitelty ryppäiksi. Ennusteväreinä on esitelty puhdas valkoinen, kermainen valkoinen, vaalea pastellisävyinen violetti, vaalea turkoosi, sinappimainen keltainen, oranssiin taittuva punainen sekä tummansininen (Kuvio 1). (Pattern Curator 2015.)

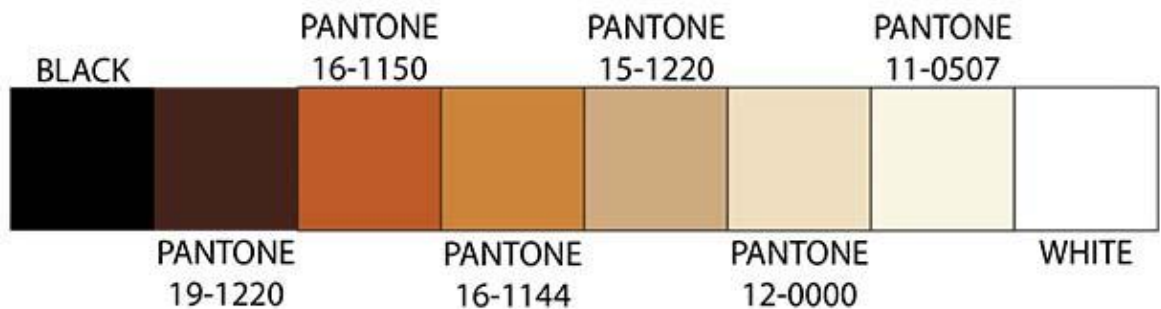

Kuvio 1. Montage Mirage -teeman väriennusteita (Pattern Curator 2015).

Kollaasin kuvissa näkyy kirkkaan turkoosi, hyvin runsashelmainen hieman yli polven pituinen, hihatton kukkamekko, sekä puhtaanvalkoinen ja pitkähihainen pitkä takki. Kollaasissa on myös oranssiin vivahtava punainen kukkamekko, jossa on hieman yli kyynärpään pituiset hihat. Mekossa yläosa on löysempi, mutta se on tiukka ylälantion kohdalta ja siinä on laskostettu leveneväkelmainen alaosa. Kankaiden materiaalit ovat melko paksuja. Etenkin turkoosin mekon kangas on hyvin paksu ja jäykkä. (Pattern Curator 2015.)

5.2 Road to Morocco

Road to Morocco:n kaksi kollaasia (Liitteet 3 ja 4) ovat naisten vaatetuksen sesonkiennuste vuoden 2016 kevät/kesä kaudelle. Teema on nimensä mukaan erittäin marokkolaishenkinen. Kollaasien kuvat vaihtelevat viileän ja lämpimän tunnelman välillä, ja värit ovat maanläheisiä, ruskean eri sävyjä. Kollaasin värit ovat esitetty Pantonen värien mukaan. (Trend Council 2015.) Väreistä löytyy puhdas musta, Cappuccino, Topaz, Oak Buff, Latte, White Swan, Winter White sekä puhdas valkoinen (Kuvio 2). (Pantone 2015).

Kuvio 2. Road to Morocco -teeman väriennusteita (Trend Council 2015.)

Road to Morocco -teemassa näkyy selvästi mustan ja valkoisen yhdistäminen. Kollaaseista löytyy myös kullan väriä ja hiekkää. Marokkolaistyylliset printit ovat kollaasien hallitseva tekijä. Tekstuuria on tuotu kollaaseissa myös paljon esille. Kankaiden materiaaleista löytyy niin keveyttä ja laskeutuvuutta, kuin myös paksumpaa ja jämäkämpää kangasta. Kuvien vaatteiden malleista löytyy hyvin tyköistuvaa muotoa, $\frac{3}{4}$ pituista hihaa, puoleen sääreen asti ulottuvaa levenevää helmaa, täysin hihatonta kesämekkoa ja hyvin väljää hartiahuivimaista sifonkiyläosaa. (Trend Council 2015.)

5.3 Tiled Out

Tiled Out -kollaasi (Liite 5) menee jo kevään 2017 trendeihin, mutta jatkaa Road to Morocco -kollaasin teemaa. Kollaasi on selvästi inspiroitunut Marokkolaistyyllisen

kaakelin symmetrisesti toistuvasta ja värikkästä kuviinnista. Kollaasi antaa on pirteän, raikkaan ja värikkään tunnelman. Sen esittämät väriennusteet ovat valkoinen, vaaleanpunainen, oranssi, punainen, kirkas turkoosi, tumma turkoosi ja tummansininen (Kuvio 3). (Pattern Curator 2015.)

Kuvio 3. Tiled Out -teeman väriennusteita (Pattern Curator 2015).

Tiled Out -kollaasin kuvissa on valkoisella pohjalla sinisen ja turkoosin sävyissä Marokkolaistyyllisiä kaakelikuvioita. Punainen väri pomppaa esiin pieninä sieltä täältä tuoden tehostetta. Kuvissa on kaakeleiden lisäksi rantakassi -tyylisiä laukkuja, astioita, runsashelmainen iltapuku, vaaleat yksiväriset housut yhdistettynä melko rauhalliseen printti t-paitaan sekä kaksi vähän rauhottomampaa printillä varustettua hame+yläosa-asua. Hameista toinen on kapenevahelmainen, polveen asti ulottuva ja toinen taas levenevä, noin puoleen sääreen asti ulottuva. Kapenevahelmaisessa hameessa on korkea vyötärö ja se on yhdistettynä lyhyeen, uumalle ulottuvaan yläosaan. Yläosassa on hieman alle ranteen ulottuvat leveät hihat. Toisessa asussa on lantiolle ylettyvä yläosa ja puolipituiset leveät hihat. Kankaiden materiaalin ovat aika paksun oloisia. (Pattern Curator 2015.)

5.4 Caravansary

Caravansary on yksi kevät/kesä 2016 kauden pitkäaikaisista trendiennusteista (Liite 6). Kollasin teema on kahden aikaisemman Marokko -teeman kanssa samalla matkailuaiheisella linjalla, mutta Caravansary -kollaasissa mennään tyyliltään enemmänkin Etelä-Amerikan vuoristoille. Kollaasin väriennusteet ovat värikkäät, mutta eivät puhtaasti kirkkaat. Väreinä ovat vihreä, tummasävyinen vaaleanpunainen, oranssinpunainen, sinappinen keltainen, sekä sininen (Kuvio 4). (Trend Council 2015.)

Kuvio 4. Caravansary -teeman väriennusteita (Trend Council 2015).

Kollaasissa on kolme kuvaa. Ensimmäisessä kuvassa on yhdistetty useaa eri printtiä yhteen asukokonaisuuteen. Kuvassa on puoleen sääreen ulottuvat ruutuhousut, pitkävartiset pallosukat ja yläosassa on suuria kukkia. Kuva on mustavalkoinen, joten vaatteiden värit eivät ole tiedossa. Toisessa kuvassa nostetaan esiin teeman mukaiset värikkäät virkatut ja kirjaillut kankaan. Toisessa kankaassa on sahalaitakuviota ja toisessa on erilaisia kirjaituja kuvioita. Kankaat ovat hyvin paksumateriaalia ja tuovat mieleen Perun perinteiset kirjaillut kankaat. Kolmas kuva on kasvokuva, jossa nuorella naisella on valkoista maalia kasvoissaan ja kaulassaan näyttäviä turkooseja ja metallinhohtoisia koruja sekä päässään punottu ja sulista tehty päähine. (Trend Council 2015.)

6 MUOTOILUPROSESSI

Muotoiluprosessin aluksi kokosin yhteen kriteerit, jotka tulisi huomioida malliston vaatteita suunniteltaessa. Niistä ensimmäinen oli haastatteluista keräämäni tieto eli mitä aikuinen nainen juhlavaatteeltaan oikeasti haluaa. Seitsemän seikkaa nousi selkeästi tuloksista esiin.

Esiin nousivat

- kotelomekko
- pienet hihat
- tyköistuva, mutta ei liian tiukka
- pyöreän kaula-aukko, ei liian avoin
- vetoketju
- suora helma
- helma noin polven korkeudella

Haastatteluista kävi myös ilmi, että aikuiset naiset eivät halua laittaa ylleen liian nuorekasta vaatetta, mutta ei myöskään liian ”mummomaista”. Tämä tieto kertoi siis saman kuin aikaisemmin tekstissä mainitsemani Sonja Iltasen haastatteluiden tulokset (Ks. luku 3).

Toinen seikka oli yhdistää mallistoon toimeksiantajan toiveita ja vinkkejä, joita olen jo luvussa 2 esitellyt. Haastattelujen tuloksissa ja toimeksiantajan toiveissa ja vinkeissä oli yhtäläisyyksiä, mutta myös joitakin eroavaisuuksia. Esimerkiksi molemmat ilmoittivat toivotuksi kiinnitysmekanismiksi vetoketjun. Haastateltavat myös ilmaisivat harvoin tarvitsevansa kovin juhlallisia vaatteita, joka käyvät yhteen toimeksiantajan toiveen kanssa. Toimeksiantaja halusi monikäyttöisiä vaatteita, jotka eivät ole liian juhlallisia. Haastateltavat myös pitivät printeistä, klassisista värityksistä sekä helpoista ja päällä mukavista vaatteista, juuri kuten toimeksiantaja oli vinkannut.

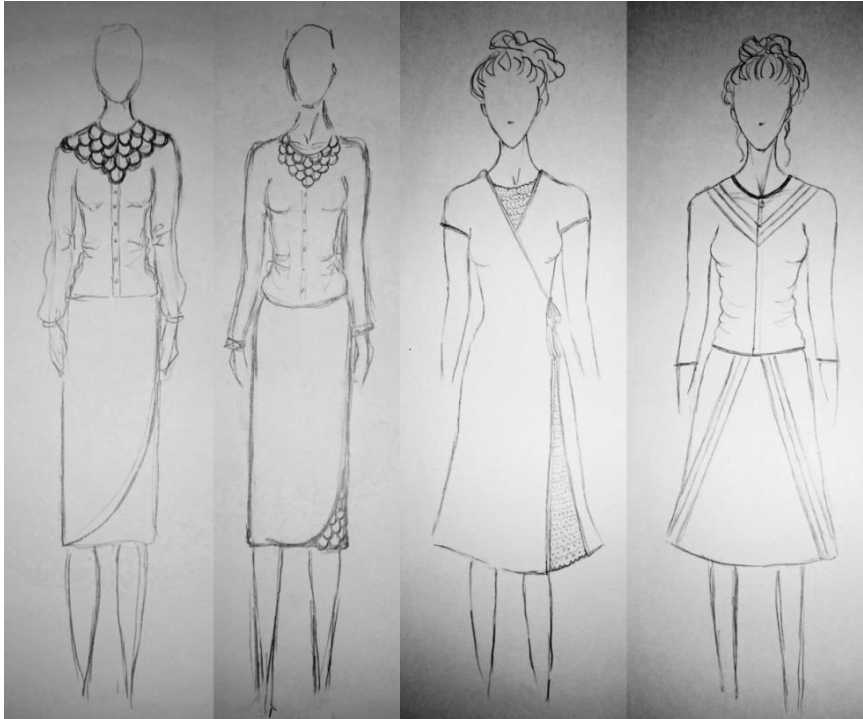
Eroavaisuuksia taas oli selkeästi hihojen ja helman muodon kohdalla. Haastateltavat pitivät mieluummin lyhythihaista juhlavaatetta ja suoraa hameenhelmaa, kun taas toimeksiantaja kertoi aikuisten naisten pitävän vaatteesta, jossa on hihaa sekä kellohelma.

Kolmas huomioitava kohta oli ikääntyvän naisen vaatetukseen liittyvät kriteerit. Luvussa kolme kertomani kriteerit ovat joiltakin osin hyvin ikääntyneelle ja toimintakyvyiltään heikolle ihmiselle tarkoitettuja, joka ei siis ihan kuulu kohderyhmääni. Haastattelujen perusteella mitoituksen muutokset näyttäisi kumminkin osuvan kohdallaisen oikeaan. Haastateltavilla oli lähes kaikilla ongelmia löytää juhlavaatteita ja useat kertoivat juuri istuvuudessa olevan ongelmia. Pituudet, kuten selän pituus sekä rintojen kohta ja vaatteen kireys tuntuivat olevan suurimpina ongelmina. Opinnäytetyöni tutkimukseen ei kumminkaan kuulunut aikuisten naisten mittatietojen keräämistä, joten mallistoni kaavoituksessa en voinut hirveästi lähteä tekemään tarkkoja muutoksia. Päädyin lisäämään väljyyttä keskivartalon kohdalle, rintoihin sekä lantiolle. Halusin mallistossani edes joillain tavoilla ottaa huomioon aikuisen naisen vaatetuksen kriteereitä, vaikka malliston päätavoite olikin suunnitella asut aikuisten naisten mieltymysten perusteella.

Neljäs huomioitava tekijä oli trendiennusteet. Toimeksiantona oli suunnitella mallisto vuoden 2016 kevät/kesä sesongille. Juhlavaatteita käytetään kumminkin harvoin, joten ei ole kannattavaa ajatella niiden suunnittelemista vain lyhyen sesongin ajaksi. Nainen, joka ostaa vaatteita erikoisliikkeitä, haluaa yleensä panostaa vaatteen laatuun ja kestävyYTEEN. Myös tästä syystä en halunnut lähteä suunnittelemaan nopeasti vaihtuvan muodin mukaisesti. Otin trendiennusteista vain inspiraatiota ja vein sitä ajattomampaan suuntaan.

6.1 Inspiraatio ja ideointi

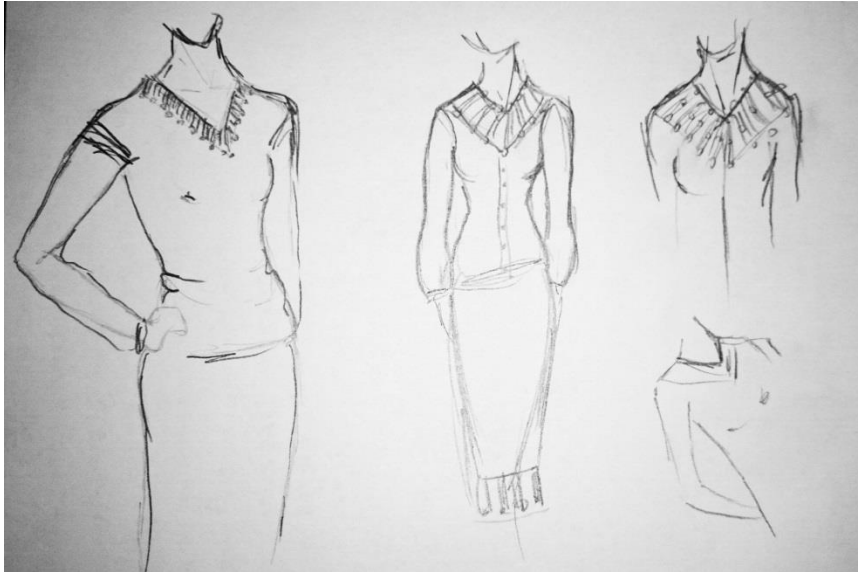
Opinnäytetyöni alussa olin ottanut selvää aikuisen naisen vaatetuksellisista kriteereistä. Hahmottelin mahdollisia vaatteita, vaikka en ollut vielä haastatellut yhtään kohderyhmäläistä tai tavannut toimeksiantajaa. Halusin jo silloin malliston olevan enemmän arkisempi juhlavaatemallisto ja se näkyy myös luonnoksissa (Ks. kuvio 5). Suunnitelmani rakentuivat V-mallisen kaula-aukon pohjalle. Tarkoitukseni oli siis saada V-malli ilman, että kaula-aukko on liian avonainen.

Kuvio 5. Ensimmäisiä luonnoksia.

Seuraavassa vaiheessa olin jo haastatellut kahta kohderyhmäläistä, mutta en ollut vielä tavannut toimeksiantajaa, joten en vielä tiennyt mitä toimeksiantaja halusi. Molemmat haastateltava pitivät V-mallisesta kaula-aukosta, joten se lisäsi haluani saada V-muotoa kaulalle. Oletuksenani oli sen suosio muissakin haastatteluissa.

Tutkittuani vuoden 2016 trendiennusteita, Road to Morocco -kollaasit kiinnittivät heti huomioni (Liitteet 3 ja 4). Kollaasissa on kahdessa kuvassa punosta, jotka sytyttivät ensimmäisen inspiraationi. Lähdin hahmottelemaan vaatetta (Kuvio 6), johon olisi yhdistetty esimerkiksi puuvillalangasta tehtyä punosta. Tässä vaiheessa olin haastatellut vieläkin vain kahta henkilöä, joten V-mallinen pääntie oli yhä mielessäni.

Kuvio 6. Luonnostelua punotusta kaula-aukosta.

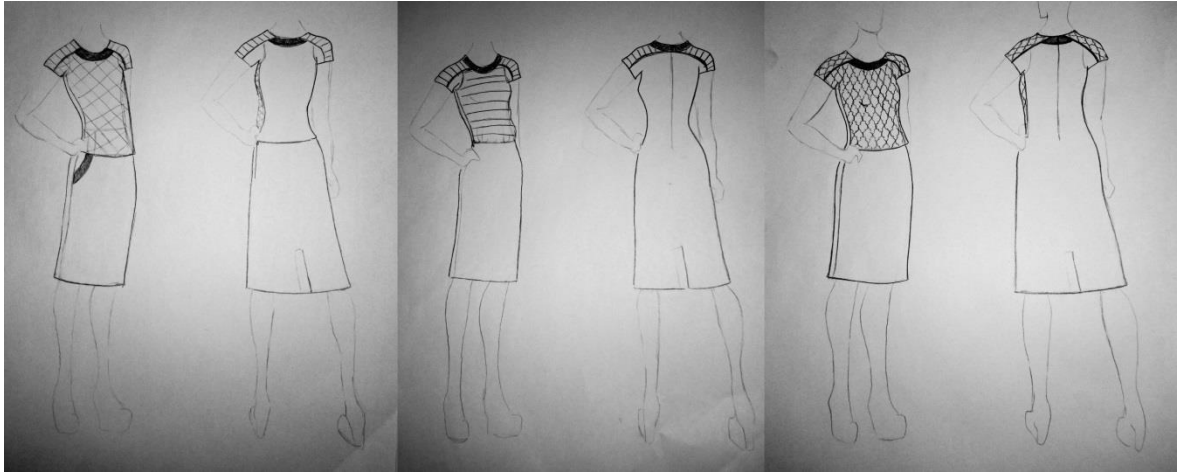
Tutkittuani tarkemmin toisen Road to Morocco -kollaasin kuvia (Liite 4), huomioni kiinnittyi erään kuvan mustavalkoiseen yläosaan, jossa oli hyvin Marokko-tyylisesti valkoisella pohjalla mustaa ruutua muodostavaa printtiä. Printti toi heti mieleen Marokkotyylliset kaakelit, joita myös Tiled Out -kollaasissa oli näkyvissä (Liite 5) Tästä kuvista sain toisen inspiraation mallistolleni, ja näin Road to Morocco -teemasta muodostui mallistolleni keskeinen tyyli.

Kun kaikki tiedonhankinta oli tehty ja malliston tuleva tyyli tiedossa, oli ideoinnin vuoro. Piirsin sotkuisia pikaluonnoksia (Kuvio 7), joilla visualisoin itselleni päähän pulpahtavat rikkonaiset ideat, ja yritin muodostaa niistä kokonaisuutta. Toin mekkoihin usein jotain kuviointi-idea, sillä se sopii Soilituote Oy:n tyyliin. Haastatte- luissa henkilö D:n mainitsema pystykaitale pääsi myös useisiin luonnoksiin (Ks. kohta 4.1.4). Lisäksi Iltanen (2007, 55) mainitsi pitkittäissaumojen toimivan aikui- sen naisen vaatetuksessa poikittaissaumojia paremmin (Ks. kohta 3.2.2).

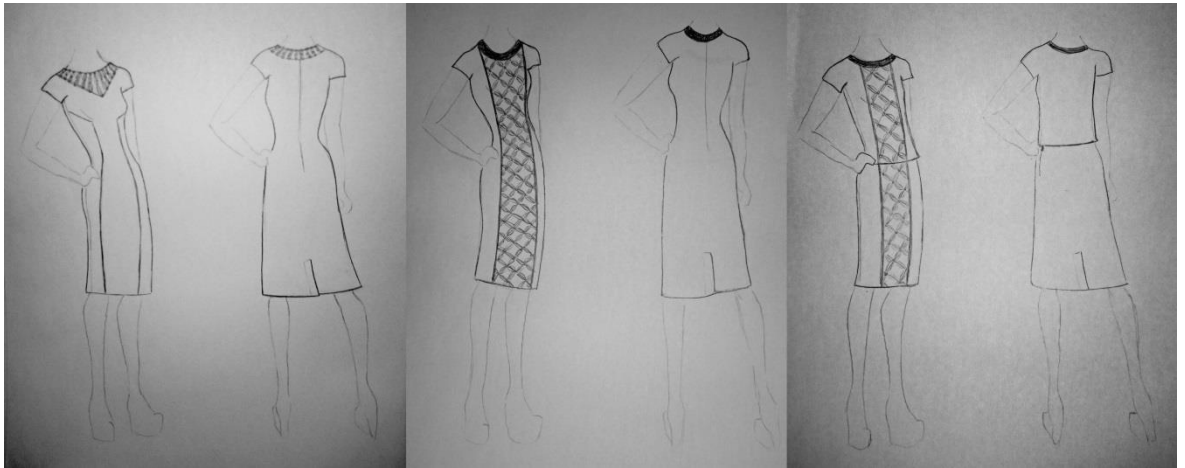

Kuvio 7. Pikaluonnoksia.

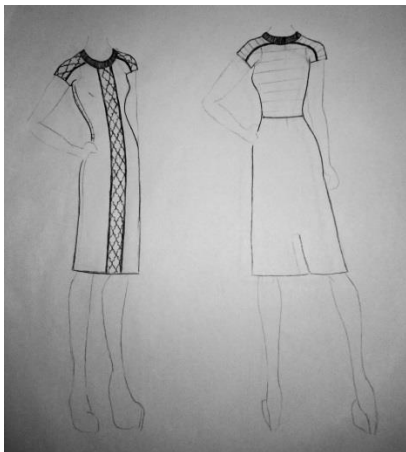
Ideoiminen jatkui jatkokehittämällä nopeista luonnoksista niitä yksityiskohtia, jotka miellyttivät minua. Haastatteluiden perusteella saatujen tietojen varjolla lähdin luonnostelemaan erilaisia kotelomekkoja ja hameen sekä yläosan yhdistelmiä (Kuviot 8, 9 ja 10). Luonnoksista näkee ideointiprosessin kehittymisen kronologisessa järjestyksessä oikealta vasemmalle luettuna. Mallissa 3 (Kuvio 10) piirsin vain yhden jatkokehittelykuvan, sillä olin nopean luonnostelun aikana jo luonnostellut useita versioita kyseisestä asusta.

Kuvio 8. Mallin 1 kehitysprosessi.

Kuvio 9. Mallin 2 kehitysprosessi.

Kuvio 10. Mallin 3 luonnos.

Jatkokehittelyn luonnoksista hain palautetta tutoropettajaltani, jonka jälkeen mallistoon tulevat asut oli päätetty. Ideoiden pienten muokkauksen jälkeen piirsin vaatteista ensimmäiset esityskuvat (Kuvio 11). Ensimmäisiin esityskuviin pyysin toi-

meksiantajan mielipiteitä. Toimeksiantajalta tuli palautteeksi, että asut ovat liian samanlaisia ja heidän yritys ei voisi ottaa tuotantoon kaikkia kolmea asua. Tein esityskuvista myös useampia värivaihtoehtoja, mutta päädyin lopulta käyttämään mustaa, punaista ja valkoista haastatteluiden tulosten sekä trendiennusteiden pohjalta.

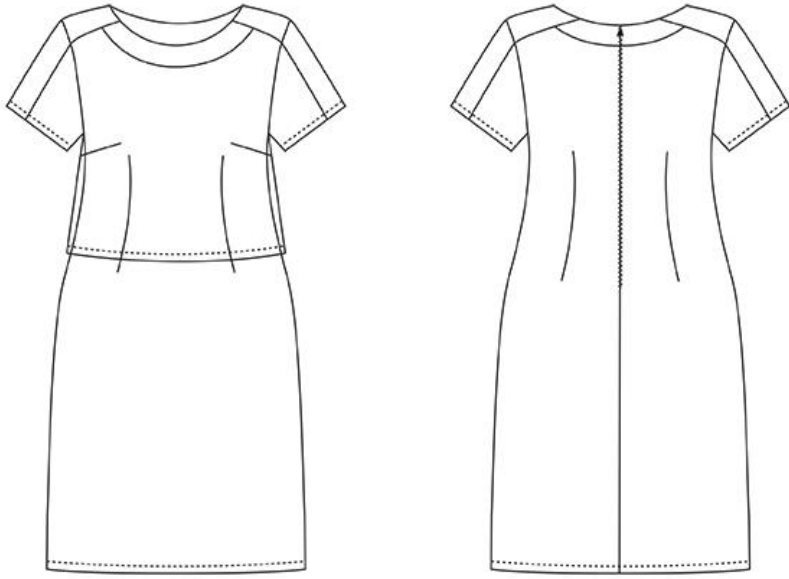
Kuvio 11. Ensimmäiset esityskuvat.

6.2 Kaavoitus ja prototyypit

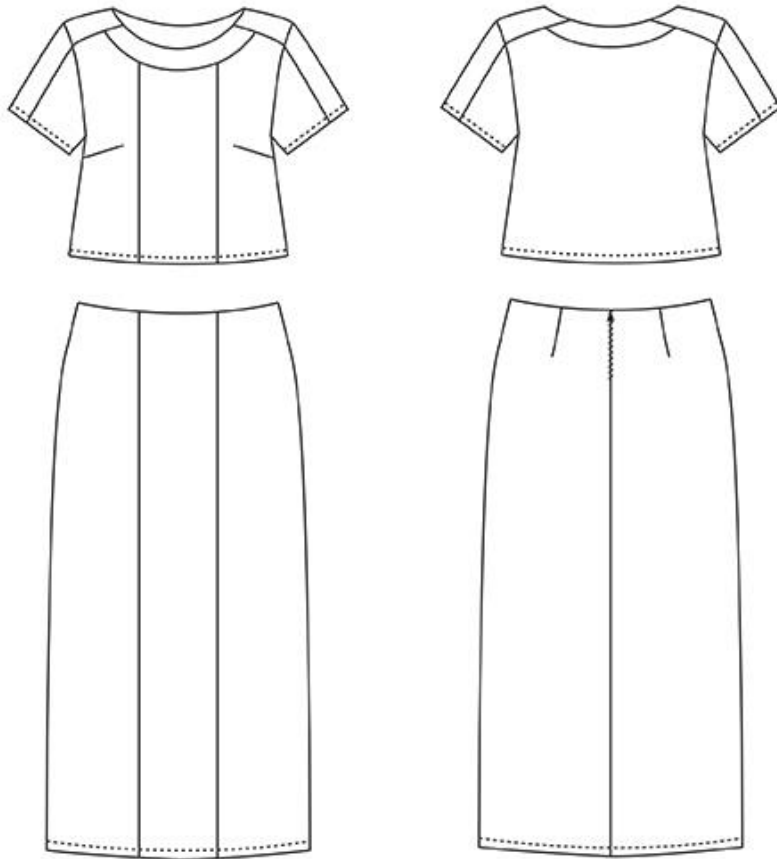
Malliston tyylin ja kokonaisulkonäön varmistuttua, oli teknisten yksityiskohtien hioamisen vuoro. Päätöksiä piti tehdä esimerkiksi muotolaskosten sijainnista, tarkoista pituuksista ja leveyksistä, väljyyksistä sekä materiaaleista.

Kaikkien mallien kaavat ovat muokattu samoista peruskaavoista. Peruskaavoista muokkasin väljyyksiä suuremmiksi, sekä leikkauksia mallieni mukaisesti, kuten olkasaumat, etupaneelin saumat sekä pääntien saumat. Muokkausten jälkeen koekelin kaavojen toimivuutta ompelemalla testikappaleita. Muokkasin kaavoja vielä kaksi kertaa, ennen kuin sain kaavat toimimaan oikein.

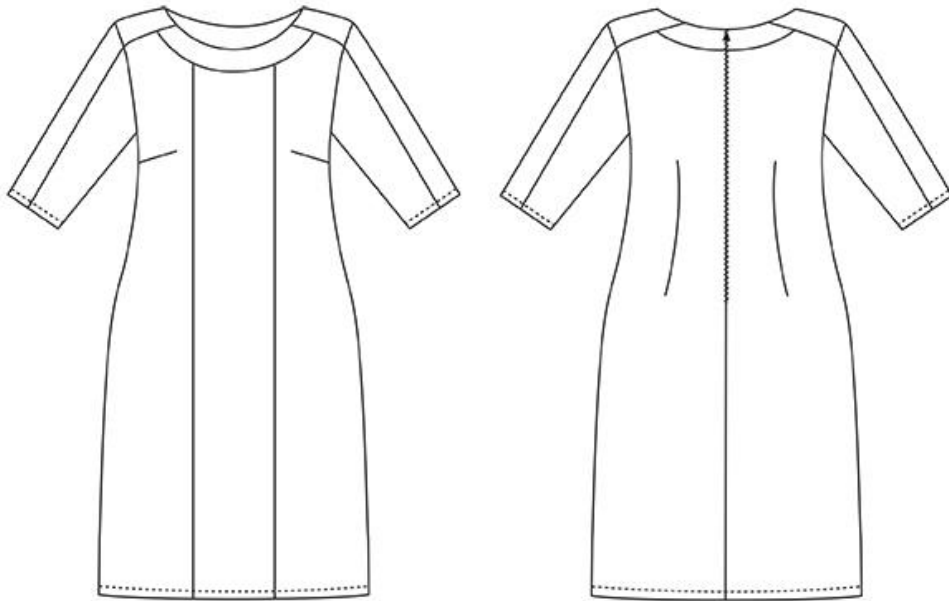
Kaavoittamisen jälkeen ompelin mallistoni lopulliset prototyypit. Muokkasin myös ensimmäisiä esityskuvia lopullisten mallien mukaisesti sekä piirsin tietokoneella mallien tasokuvat (Kuvio 12, 13 ja 14).

Kuvio 12. Tasokuvat mallista 1.

Kuvio 13. Tasokuvat mallista 2.

Kuvio 14. Tasokuvat mallista 3.

6.3 Lopullinen mallisto

Mallistoon päätyi kolme asua, joista kaksi ovat mekkoja ja yksi yläosan ja hameen yhdistelmä (Kuviot 15, 17 ja 19). Mekot ovat tyköistuvia kotelomekkoja, sillä haastatteluiden perusteella aikuiset naiset pitivät juuri sitä mallia mieluisimpana. Vaihtoehtoisena asuna, hameen ja yläosan yhdistelmä sai myös kannatusta osalta haastateltavista. Mallisto ei ole liian juhlava, sillä tämä oli toimeksiantajan toive. Myös haastatteluissa kävi ilmi, että juhlavaatteita tarvitaan harvoin ja tämän takia haastateltavat ostavat mieluummin monikäyttöisempiä vaatteita.

Mekoissa ja hameessa on takana keskellä piilovetoketju, joka nähtiin mieluisimpana kiinnitysmekanismina haastateltavien keskuudessa. Myös keräämäni teoria tieto sekä yhteistyökumppani mainitsivat vetoketjun hyväksi vaihtoehdoksi. Mallin 2 yläosassa ei ole kiinnitintä, sillä se on malliltaan leveä ja menee päälle ilman avattavaa mekanismia. Prototyypit ovat tehty hieman paksummasta trikookankaasta, joten ne ovat joustavia. Vetoketjuja ei välttämättä olisi tarvittu, mutta vetoketjun olemassaolo mahdollistaa vaatteiden tuottamisen myös joustamattomasta kankaasta. Kohdat, joissa on printtikangasta sekä mallin 2 (Kuvio 17) etupaneeli, ovat tehty joustamattomasta kankaasta, jotta ne pitäisivät suoran muotonsa myös ihmisen päällä.

Kaikissa malleissa on suora helma ja mekot ovat polvenpituisia, juuri kuten suurin osa haastateltavista halusi. Vain mallissa 2 (Kuvio 17) on kokopitkä helma. Helman pituus muokkautui ensimmäisen esityskuvan (Kuvio 11) polvimittaisesta kokopitkäksi, tuomaan toimeksiantajan toivomaa vaihtelua malliston asujen välille. Kokopitkän helman mainitsi vain yksi haastateltavista, mutta trendien mukaan vuonna 2016 nähtäisiin myös pitempiä hameen helmoja. Tosin silloin nosteessa on säären puoleenväliin ulottuvat helmat. Haastattelun pohjalta ja trendiä adaptoiden päädyin kumminkin valitsemaan hameeseen kokopitkän helman.

Vaihtelua toin myös muokkaamalla mallin 3 hihoja, alkuperäisestä lyhyestä hihasta puolipitkäksi hihaksi (Vrt. kuvio 11 ja 19). Haastatteluissa vain yksi henkilö totesi $\frac{3}{4}$ pituiset hihat miellyttäväiksi, mutta trendiennusteiden useissa kuvissa oli juuri puolipitkiä tai $\frac{3}{4}$ pitkiä hihoja. Toin myös hihoihin yhteistyökumppanin mainitseman ”jipon”, eli designelementin. Kaikissa hihoissa on pääntieltä asti ulottuvat saumat etu- ja takapuolella, jotka kulkevat koko hihan pituudelta. Pääntie on kaikissa asuissa pyöreä ja se ei ole avonainen, kuten melkein kaikki haastateltavat halusivat.

Mallien 2 ja 3 (Kuvio 17 ja 19) edessä olevien paneelien inspiraatio on tullut suoraan henkilö D:n haastattelun pohjalta (Ks. kohta 4.1.4), jotka toimivat myös vaatteiden designelementteinä. Mallin 1 (Kuvio 15) designelementtinä taas on mekon yläosan erillinen ohuempi printtikangas. Kangas on kiinni hihojen ja pääntien saumoissa sekä sivusaumoissa. Kangas on sivuilta kaavoitettu leveämmäksi ja suuremmaksi kuin kotelomekko kankaan alla, joten se tuo yläosaan pientä ”liehuvuutta”. Mallin yläosan liehuvuus onkin tullut haastattelujen perusteella. Kaksi haastateltavaa mainitsi juhlavaatteen yläosassa saavan olla jonkinlaista liehuvuutta peittämässä vastan aluetta (Ks. kohdat 4.1.2 ja 4.1.4). Kaikissa malleissa pyrin tuomaan designelementin vaatteen etuosaan, sillä useat haastateltavat kertoivat käyttävänsä juhlavaatteen yhteydessä joko bleiseriä, boleroa tai hartiahuivia.

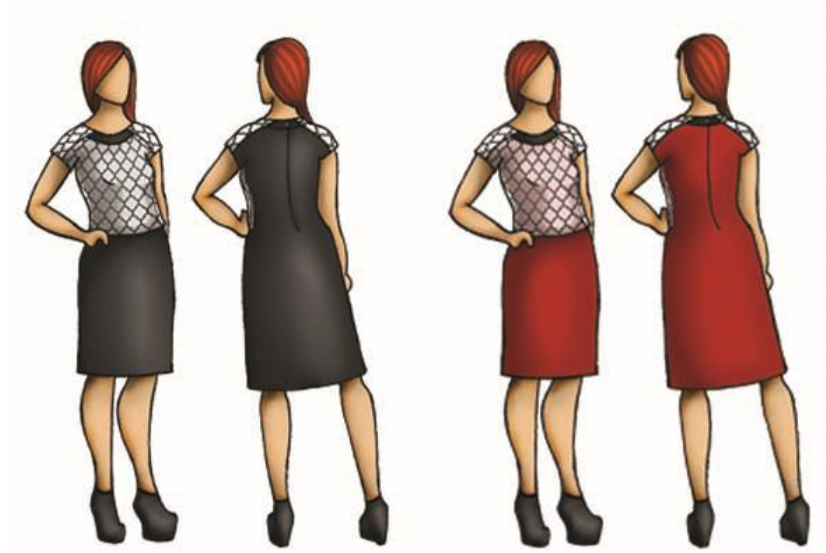
Mallien 1 ja 3 printtikangas (Kuvat 2 ja 4) on saanut inspiraationsa Road to Morocco ja Tiled Out trendiennusteiden Marokkolaishenkisydestä. Valitsin kankaan kuvioinnin siitä syystä, että se on hillitty ja melko rauhallinen kuviointi, sekä haastattelujen perusteella aikuiset naiset pitivät mieluisana abstraktia ja geometristä kuviointia. Kangas on materiaaliltaan 100 % puuvillaa. Myös mallin 2 (Kuva 3) etu-

paneelissa oleva mustasta puuvillalangasta tehty punos on saanut inspiraationsa Road to Morocco -teemasta.

Tein myös malliston värivalinnat trendiennusteiden ja haastattelujen perusteella. Haastatteluissa musta väri oli mieluisin, vaikka muutama haastateltava ei ollutkaan varma sen sopivuudesta kesäjuhliin. Haastateltavat yhdistivät mustan värin myös mielellään muihin väreihin, kuten valkoiseen (Ks. kohta 4.2). Kirkas punainen oli myös monen haastateltavan mieleen. Malliston mallien 2 ja 3 (Kuvat 3 ja 4) punainen väri on hieman oranssiin vivahtava, joka tosin ei näy esityskuvissa, mutta näkyy prototyypeissä. Oranssinpunainen tuotiin esiin kolmessa eri trendiennusteessa sekä yhdessä ennusteessa oranssi ja punainen olivat erikseen (Ks. luku 5).

Kuvio 15. Esityskuva mallista 1.

Kuvio 16. Värivaihtoehdot mallista 1.

Kuva 2. Valmis prototyyppi mallista 1.

Kuvio 17. Esityskuva mallista 2.

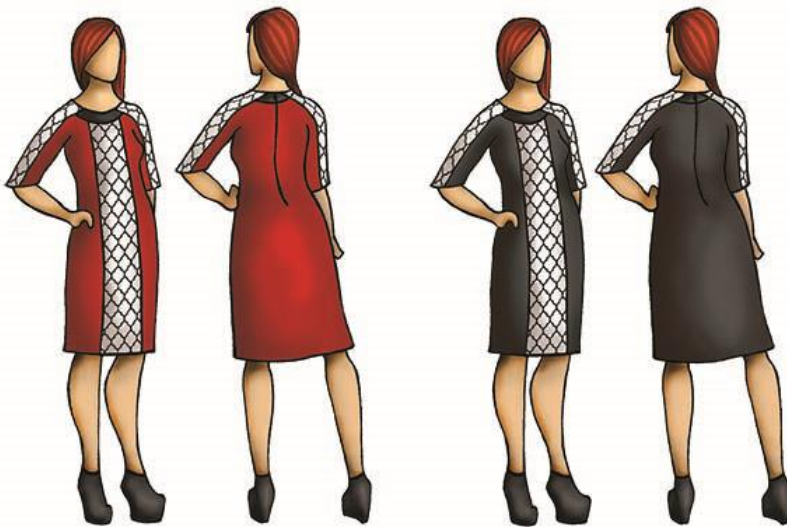
Kuvio 18. Värivaihtoehdot mallista 2.

Kuva 3. Valmis prototyyppi mallista 2.

Kuvio 19. Esityskuva mallista 3.

Kuvio 20. Värivaihtoehdot mallista 3.

Kuva 4. Valmis prototyyppi mallista 3.

7 YHTEENVETO JA POHDINTA

Opinnäytetyön tavoitteena oli suunnitella juhlavaatemallisto aikuiselle naiselle. Malliston suunnittelussa oli neljä näkökulmaa, jotka tulivat ottaa huomioon.

Näkökulmat tärkeysjärjestyksessä:

1. Aikuisen naisen mieltymykset eli haastatteluiden tulokset.
2. Toimeksiantajan toiveet ja yrityksen tyyli.
3. Trendiennusteet vuodelle 2016.
4. Iän tuomat vartalon ja toiminnan muutokset.

Tein mallistoni melkein kaikki päätökset yllä olevien kriteerien pohjalta. Teoriassa malliston tulisi toimia aikuiselle naiselle, mutta käytäntö onkin eri juttu. Sitä, toimii-ko mallisto käytännössä, ei voi tietää ilman käyttäjätestausta tai valmiista mallistosta tehtyä mielipidetutkimusta. Opinnäytteeseen en kumminkaan sisällyttänyt lopullista mallistoa koskevaa tutkimusta. Toimeksiantajan kommentti lopullisesta mallistosta oli, että yksi kolmesta asusta voisi olla mahdollinen yritykselle tuotantoon asti. He valitsivat mallin 1 (Kuva 2). He myös kertoivat mallin 2 eli hame ja yläosa -yhdistelmän lyhyemmän helmanpituuden olevan lopullista kokopitkää helmaa parempi. Vaihdoin helmanpituuden tuodakseni yrityksen toivomaa vaihtelua malleihin, mutta näin jälkeinpäin ajateltuna, ongelman ratkaisutapa ei ollut omasta mielestäni oikea.

Malliston asujen alkuperäinen ideani oli ommella hihojen etu- ja takasaumoihin mustat tereet, mutta myöhemmin valitsin jättää ne pois. Prototyyppien valmistuttua huomasin kumminkin tereiden poisjättämisen olleen virhearviointi. Tereet olisivat tuoneet paremmin esiin hihojen ”jipon” ja pääntien musta kaitale olisi voinut näyttää paremmalta. Etenkin malleissa 1 ja 2 (Kuvat 2 ja 3) tämä häiritsee itseäni. Alkuperäisen idean mukaan myös mallien 2 ja 3 etupaneeleihin olisi tullut tereet (Kuvio 11), mutta jätin nekin pois. Myös se oli virhearviointi. Etenkin mallissa 2 (Kuva 3), tereet olisivat antaneet etupaneelissa olevalle punokselle kehystä, jolloin punos ei ehkä näyttäisi niin erilliseltä. Mallin 1 prototyypin yläosassa oleva printtikangas ei myöskään ollut tarpeeksi ohutta tuomaan suunnitelmaani esiin. Tarkoi-

tuksena oli, että kangas olisi näkynyt enemmän läpi, kuten esityskuvasta näkyy (Vrt. kuva 1 ja kuvio 15).

Opinnäytetyöni mallisto ei ole täysin onnistunut, mutta ei myöskään täysin epäonnistunut. Muuttamalla pieniä juttuja malleissa, kuten lisäämällä mustat tereet ja lyhentämällä mallin 2 hameen helmaa, voisi mallistosta saada onnistuneemman. Myös asujen erilaisten väri vaihtoehtojen ja erilaisten printtien avulla mallistosta voisi saada toimivamman sekä toimeksiantajalle, että aikuiselle naiselle. Malliston onnistumista olisi auttanut tiiviimpi yhteistyö toimeksiantajan kanssa. Yhteistyö tapahtui pääosin sähköpostitse, sillä asumme kaukana toisistamme, joten henkilökohtaisia tapaamisia ei voitu järjestää yhtä kertaa enempää. Vähäinen kommunikatio osaltaan vaikuttaa siihen, että lopullisessa mallistossa, yritys ei nähnyt potentiaalia kuin yhdessä asussa. Tosin itse pidän malliston tyylistä. Tarkoitukseni olikin tehdä hieman erikoisempia asuja, joita ei ihan jokaisesta suuren vaateketjun tangoilta löydy. Vain mallista 2 en ole varma. Siitä saisi hillitymmän, esimerkiksi yhdistämällä sen kokonaan yksiväriseen ja lyhyempään alaosaan. Tein päätöksen yhdistää punosta molempiin vaatekappaleisiin sillä perusteella, että molemmissa vaatekappaleissa olisi se ”jippo”, ja ne voitaisiin ostaa myös erikseen.

Opinnäytetyöni aikana ompelutaitoni, sekä kaavoitustaitoni karttuivat. Opin myös suunnittelemaan annettujen kriteereiden pohjalta ja huomioimaan valinnoissani usean eri lähteiden antamaa tietoa, ainakin teoriassa.

LÄHTEET

Henkilö A. 2015. Haastattelu 1.3.2015

Henkilö B. 2015. Haastattelu 3.3.2015

Henkilö C. 2015. Haastattelu 13.3.2015

Henkilö D. 2015. Haastattelu 25.3.2015

Henkilö E. 2015. Haastattelu 29.3.2015

Henkilö F. 2015. Haastattelu 30.3.2015

Iltanen, S. 2005. Pässinpökkimistä bleiseriin: Naisten vaatemuistoja. Teoksessa: A. Karisto (toim.) Suuret ikäluokat. Tampere: Vastapaino, 167–193.

Iltanen, S. 2007. Minihameesta mummonmekkoon: Teollinen vaatesuunnittelu ja keski-ikäisten naisten vaatekäytännöt sosiaalista ikää rakentamassa. Helsinki: Taideteollinen korkeakoulu.

Karkulahti, A., Iltanen, S., Kokkola, A., Östergård, I. & Hallman, A. 1999. Tänään haluan näyttää hyvältä: Vaatetus ja vanheneminen. Helsinki: Suomen Kuntaliitto.

Kurkela, R. Ei päiväystä. Tilastollinen tiedonkeruu. [Verkkosivusto]. Tilastokeskus. [Viitattu 20.4.2015]. Saatavana: <https://www.stat.fi/virsta/tkeruu/>

Naisten vaatetuksen mittataulukko N-2001. Ei päiväystä. [Verkojulkaisu.] Tekstiili ja vaateollisuus ry ja Kuopion yliopiston Vaatetusfysiologian laboratorio. [Viitattu: 6.4.2015.] Saatavana: <http://www.finatex.fi/media/julkaisut/tiedostot/n-2001.pdf>

Nikander, P. 1999. Ikääntyvä yhteiskunta ja tulevaisuuden ikääntyvä nainen. Teoksessa: I. Kangas & P. Nikander (toim.) Naiset ja ikääntyminen. Helsinki: Gaudeamus, 211–228.

Pattern Curator. 2015. [Verkkosivusto]. [Viitattu 28.4.2015]. Saatavana: <http://patterncurator.org>

Soilituote Oy. 2015. [Verkkosivusto]. [Viitattu 20.4.2015]. Saatavana: <http://www.soilituote.fi>

Taloustutkimus Oy. 2015. [Verkkosivu]. [Viitattu 20.4.2015]. Saatavana:
http://www.taloustutkimus.fi/tuotteet_ja_palvelut/tiedonkeruuratkaisut_ja_monitila/kvalitatiivinen_tutkimus/

Trend Council. 2015. [Verkkosivusto]. [Viitattu 28.4.2015]. Saatavana:
<http://trendcouncil.com>. Vaatii käyttöoikeuden.

LIITTEET

Liite 1. Haastatteluissa apuna käytetyt kysymykset

Liite 2. Montage Mirage -kollaasi

Liite 3. Road to Morocco 1. -kollaasi

Liite 4. Road to Morocco 2. -kollaasi

Liite 5. Tiled Out -kollaasi

Liite 6. Caravansary -kollaasi